

***A MŰVÉSZETKÖZVETÍTÉS KÉPZÉSI TERÜLET,
ZENEKULTÚRA KÉPZÉSI ÁGÁBAN FOLYÓ ALAPKÉPZÉSEK
PÁRHUZAMOS ÉRTÉKELÉSE***

AKKREDITÁCIÓS JELENTÉS

A MAB 2009/6/XII/1-6. számú határozatai

- A Látogató Bizottság elnöke:*** ***Duffek Mihály***
zongoraművész, főiskolai tanár, DLA, dékán, Debreceni Egyetem, Zeneművészeti Kar dékánja
- A Látogató Bizottság tagjai:*** ***Mindszenty Zsuzsánna***
főiskolai docens, DLA, Liszt-díjas karnagy, ELTE BTK Zenei Tanszék
Lakner Tamás
egyetemi docens, DLA, Liszt-díjas karnagy, PTE MK Zeneművészeti Intézet
Hartyányi Judit
egyetemi adjunktus, karvezető, LFZE
Rozgonyi Éva
Liszt-díjas karnagy, SZTE JGYPF ny. főiskolai tanára
Ella István
Liszt-díjas orgonaművész, karnagy, Debreceni Kodály Kórus
- Hallgatói képviselő:*** ***Szendrődi Szabolcs***
egyetemi hallgató PPKE JÁK

2009. július 3.

ÖSSZEFOGLALÓ az ének-zene alapképzés általános vonatkozásairól

a) A képzés általános helyzete

Magyarországon hat helyszínen van hagyománya az ének-zene képzésnek a régi tantervű, főiskolai szintű és egyetemi szintű felsőoktatásban. Ezek a tanárképző helyek az elmúlt évtizedekben részben nagy létszámú, részben pedig – döntő többségükben – megfelelő minőségű ének-tanárt adtak a közoktatásnak. Ez a helyzet több elemében is megváltozott az elmúlt időszakban. Az egyik ilyen döntő változás az, hogy a NAT megalkotásakor az iskolai énektanításra szánható órák száma jelentősen lecsökkent, általában heti egy órával számolhatunk az iskolák pedagógiai programjában. Ezen belül különösen tragikus az a változás, amelyet a zenei tagozatos iskolák számának csökkenése, illetve az azok tantervében lecsökkent ének-zene óraszám jelent. Ez a munkaerőpiacot érintő változás jelentékenyen és kedvezőtlenül hat vissza a tanárképzést folytató intézményekre.

A másik változás a bolognai típusú képzésre történő átállás, amely az egész képzés szerkezetét, időtartamát és sok tekintetben szakmai filozófiáját, tartalmát is érinti. A hagyományos képzési formák, tartalmak mind önmagukban, mind szerkezeti értelemben (pl. egymásra épülés) átalakíthatók, átalakítandók és a tananyag felülvizsgálata, korszerűsítése elkerülhetetlen. Az alapszakos (BA) és tanári mesterképzések hangsúlyai miatt eltolódó és átstrukturálódó feladatok mind oktatási, mind szervezési tekintetben új helyzetet jelentenek. Az egyik legmarkánsabb képzési problémának látszik az, hogy a többciklusú képzés bevezetésével a tanárképzési funkció – a rendszer szintjén - valójában gyengült, annak ellenére, hogy az öt helyszínen már akkreditált tanári mesterszakban a korábbiaknál koncentráltabban jelenik meg a pedagógikum és az iskolai szakmai gyakorlat. Az alapképzés három éve alatt a hallgatók nem találkoznak az iskola valóságával, valójában nem rendelkeznek a pedagógus hivatásra felkészüléshez szükséges gyakorlati ismeretekkel, benyomásokkal. (Egyes nyugati felsőoktatási intézményekben tanári BA szintű képzések is működnek!)

További változás a többciklusú képzés miatt az is, hogy a mesterszakon továbbtanulni szándékozónak nagy hányada létszámkorlátok miatt nem teheti majd ezt meg, holott a korábbiakban már a képességeket vizsgáló alkalmassági vizsgákon, egyfajta szelekción estek át. Így fennáll annak a veszélye, hogy a BA oklevéllel a munkanélküliek számát gyarapítják majd. Éppen e problémát látva fordult a hallgatók és tanáraik gondolkodása úgy, hogy az alapszakon minden olyan (esetenként más szakirányú) ismeretszerzési lehetőséget ki kell használni, amely később több irányú tanulmányokat tehet lehetővé a mesterképzések valamelyikében. Sajnos, ugyanakkor ettől generális megoldást nem lehet várni, mert a választható, szakon kívüli tanulmányi modulok napi munkájában a hallgatók nagy része koordinálhatatlan órarendi ütemezés miatt nem tud részt venni.

Tanulságos tapasztalata a látogatásnak az a dilemma is, amely a művészetközvetítő képzés és a művészeti képzés közötti különbségként fogalmazható meg. A legpozitívabb tapasztalatok ott adódtak, ahol ezt a kétféle megközelítést nem választották el szigorúan. E pozitív példákat szolgáltató oktatók abból indultak ki, hogy a majdani ének-zene tanári mesterszakot elvégző hallgatók, a leendő énektanárok, kell hogy rendelkezzenek a művészi élményekkel, amelyek által maguk is biztonságosabban felfedezhetik a közoktatásban a gyermekek zenei irányultságát, tehetségét és maguk is képesek a zene művészi hatóerejét felhasználni az oktatásban, személyiségfejlesztésben, adott esetben a zene népszerűségét is növelni tudják az új, fiatal generációkban. Amennyiben a majdani énektanár kórusvezetésre is vállalkozik, akkor már egyértelmű, hogy a művészi attitűd nem nélkülözhető.

b) Korlátok

A képzés korlátjaként említendő, hogy szélsőségesen egyenetlen az engedélyezett, államilag finanszírozott beiskolázási létszám az ország hat képző helyszínére vetítve és összevetve a felvételre jelentkezők és a szakmai felmérés alapján felvehető létszámával. Ma még, a hagyományos képzésben résztvevő évfolyamokkal számos szakmai részfeladat megoldható, de a következő években ez a létszám csökken, így féltő, hogy olyan helyszín is lesz, ahol a „kritikus tömeget” nem éri el ez a létszám és olyan feladatok, mint pl. a kóruséneklés, kargyakorlat, stb. nem oldhatók meg magas minőségi szinten.

Korlátként jelenik meg a finanszírozás szükségessége, amely számos, igen fontos fejlesztés megvalósítását hátráltatja, de esetenként még a működés jelenlegi színvonalán is gazdasági nehézségeket produkál. Minden integrált egyetem vagy főiskola különböző mértékben, de küzd ezzel a problémával. Ennek egyik specifikus oka, hogy az órák nagy része – a képzési ág szakmai specifikumainak megfelelően - egyéni képességfejlesztéssel telik, amely ily módon „nem gazdaságos” azokhoz a területekhez képest, amelyek döntően ismeretközléssel és nem képességfejlesztéssel foglalkoznak.

c) Erősségek

Összehasonlítva a szakakkreditációs beadványokat, a KKK-ban és az e dokumentációban előírt kreditarányokat, mintatantervi megfeleltetéseket, megállapítható, hogy az akkreditálás óta eltelt időben a személyi változások ellenére is döntően megoldott a képzés (az ettől eltérő értékelés az adott tanszék leírásánál olvasható).

A képzésben többségében megfelelő számú és minőségű, tehetséges oktató vesz részt, akik a tanárképzési hagyományokat nagyon jól ismerik és eredményeik által hitelesítve jól tudják az új, fiatal kollégák munkáját irányítani. További erősség, hogy minden helyszínen tapasztalható volt az egyetem/főiskola pozitív és segítő hozzáállása, a képzés támogatása. Ez azzal is jár, hogy az ének-zene tanszékek fontos szerepet vállalnak az adott település közművelődési életében, de magának az intézménynek belső közéletében, kulturális tevékenységében is. A hallgatói kérdőívek tanulságai szerint (ahol ilyet kitöltöttek), a hallgatók még olyan helyszíneken is elégedettek a képzéssel, ahol nem a legerősebb szakmai értékeket lehetett regisztrálni. Ez azzal magyarázható, hogy a képzésben szükségszerűen erősek a személyes kapcsolatok az oktatókkal. A hallgatói és oktatói interjúk, a közös beszélgetések, az egyéni konzultációk is nagy többségben azt mutatják, hogy a képzés az átalakulás nehézségei ellenére is normális mederben folyik. A fő szakjuk képzési programján túl más szakmai modulok felvételére mindenhol lehetőséget kapnak a hallgatók, ez nagyban hozzájárul saját képességfejlesztő tevékenységük szélesítéséhez is, de más szakosok képzésének gazdagításához is.

Olyan helyszíneken, ahol a felvett hallgatók között nagyszámú a hangszeres érdeklődés és előzetes tanulás zeneiskolában vagy zeneművészeti szakközépiskolában, a tanszék gondoskodik olyan oktatókról, akik e képességeket és tudást fejlesztik egyéni órákon. Ez azért kiemelkedő tevékenység, mert a hangszeres zenei gondolkodásban megélt és megvalósított zenei megoldások visszahatnak a teljes zenei személyiség fejlődésére.

Erősségként értékelendő az is, hogy az esetek döntő hányadában vagy jelenleg, vagy a közeljövő infrastrukturális reformjai keretében olyan környezetben folyik az oktatás, amelyben adottak a lehetőségek a szükséges képzés minőségének fenntartásához, fejlesztéséhez. A fenntartó intézmények az elvárható informatikai, könyvtári infrastruktúrát jól biztosítják. Általánosnak mondható az a tapasztalat is, hogy a képzés mindennapi szervezetsége áttekinthető és normális rendet mutat.

A végzett hallgatók pályakövetése - ha nem is rendszer szinten -, megoldott. A kis létszámok és a hallgatókkal fenntartott személyes ismeretség miatt a tanszékek pontosan tudják, hogy végzett hallgatóik közül hányan és milyen intézményben helyezkedtek el képzettségüknek megfelelően, illetve hányan lettek pályamódosítók.

d) Gyengeségek

Általános tapasztalat (kisebb-nagyobb különbségekkel és kivételekkel) a képzésben felhasznált zenei anyag korlátozottsága, néhol még nehézségi színvonalra is, amely elengedhetetlen a jövő ének-zene szakembereinek képzettségi szintjéhez.

Az alapképzés indításával egyidejűleg több helyen is problémát jelent a hallgatók pontos tájékoztatása lehetőségeikről és az eddigi képzéstől eltérő, másfajta kötelezettségeikről. Több helyen volt tapasztalható az, hogy a tanszék nem rendelkezett pontos adatokkal arról, hogy pl. hány hallgató rendelkezik nyelvvizsgával (a törvény módosítása óta ezek a követelmények szigorodtak). További jelenség az, hogy nagy a bizonytalanság a hallgatókban abban a tekintetben, hogy BA diplomájuk a sikertelen mesterszakos felvétel esetén milyen lehetőségeket jelent számukra a munkaerőpiacon. Röviden úgy is jellemezhető a helyzet, hogy a képzés jelenleg nem elegendő mértékben nyújt segítséget a menedzsment ismeretek megtanulásához.

Általános jelenségként mondható el, hogy a minőségpolitika, a minőségfejlesztés dolgában a fenntartó intézmények általános szintjének megfelelően még a folyamat elejét láthatjuk, (most szerveződnek a team-ek, az informatikai háttér, annak mind szoftveres, mind hardveres vonatkozása). Ma még csak kari szinten történik minőségfejlesztési munka, így a tanszékek magukról még nem rendelkeznek átfogó tapasztalatokkal, anyagokkal. Ez tehát jelenleg a tanszék szintjén nem ad segítséget a vezetőknek.

Nem általános gyengeség, de az intézményi értékeléseknél külön is kitérünk arra, hogy a kutatási tevékenység dokumentálására (kiadványok elkészítésére) több helyen nincs kellő lehetőség, miközben az adott képzés kutatási potenciálja valós és értékes. Ez azt a hátrányt okozza, hogy az új kutatási eredmények beépülése a képzésbe esetleges vagy szubjektív.

A képzéshez szükséges hangszerpark mennyiségileg ugyan rendelkezésre áll, de minőségi tekintetben felújítást, új beszerzéseket igényelne. Több helyszínen tapasztalható volt a nagyon szoros költségvetési keret, amely számos fejlesztési szükségletet blokkol.

Infrastrukturális problémaként szinte mindegyik képző helyszínen kifogásolható a termék közötti áthallás ténye, mértéke. Úgy éreztük, hogy erre a beruházásra vagy nem gondoltak a felújításkor, vagy éppen a pénzügyi háttér nem állt rendelkezésre. Az oktatás napi folyamatait ez a probléma jelentősen megnehezíti, végső soron a minőségi képességfejlesztő munkát teszi gyakran lehetetlenné.

e) Lehetőségek

Bármilyen bizonytalanság – és ellentmondás – is tapasztalható az új képzési rendszerben, mégis lehetőségként kell értékelni azt, hogy a kreditrendszer nagy mozgásszabadságot jelent a hallgatóknak a többféle képzési lehetőségek kihasználásában. Vannak pozitív példák arra is, hogy a fenntartó intézmények gazdag külföldi kapcsolatrendszerük révén lehetővé teszik hallgatóik külföldi tanulását is az Erasmus program és más kapcsolatok keretében. Általában is kijelenthető, hogy az integrált felsőoktatási intézmények az integráció előnyeit nem használják ki teljes mértékben, ezért még sok lehetőség rejlik olyan szakképzettségek társításában, amelyek az intézmények szakmai potenciáljában egyébként jelen vannak.

Ahol a tanári mesterszak akkreditációja sikeresen lezajlott és az indítási engedéllyel rendelkeznek, ott minden bizonnyal a demográfiai problémák ellenére is lesz felvehető jelentkező létszám, hiszen egy alapképzés hallgatói piaci értéke jelentősen függ attól, hogy a mesterképzés elindul-e és milyen minőségben. (Ebből a szempontból egy képzőhely veszélyben van, lásd a részletezésben.)

A több helyszínen is érzékelhető, nagyon aktív kutatási tevékenység dokumentálásának növekedése, az intézmények közötti információ megosztás és a kutatási eredmények rendszer szintű közzétételének színvonala valójában mindenhol nagy segítséget jelent a képzés színvonalának emeléséhez.

Amennyiben lehetőség adódik arra, hogy a fenntartó intézmények több anyagi eszközt ruházhatnak be a képzés tárgyi környezetének fejlesztésébe, mindenképpen javulhat a hangszerellátás, az oktatásban közvetlenül felhasználható informatikai eszközök és programok jelenléte.

f) Veszélyek

Az egyik legérzékenyebb veszély abból adódik, hogy a kedvezőtlen demográfiai folyamatokkal egyidejűleg magában a társadalom gondolkodásában is igen kedvezőtlen folyamatok játszódhatnak le a humán értékekkel, ezen belül a zenével szemben is. Ez a tendencia jelentősen érinti azt a korosztályt (alsó- és középfokú oktatás), ahol eldől az, hogy ki fordul a zene felé, ki kíván zenei hivatást választani, szemben a „pragmatikus” szempontokkal, amelyek ma gyakran egyértelmű haszonelvúségről és piacorientációról szólnak. A társadalom közgondolkodását ebben a tekintetben sajnós, még nem befolyásolja, hogy a zenével foglalkozók, a zenét tanuló emberek kreativitása - agykutatók által tudományosan többszörösen bizonyított, átlagosnál fejlettebb képességszintje - más foglalkoztatási területeken is igen jól hasznosítható.

A fenti folyamat - egy rossz forgatókönyv esetén - azt is eredményezheti, hogy élesedik a versenyhelyzet a képző helyszínek között, s végső soron csökken a képzésben résztvevők száma, ami ugyan piaci értelemben racionális folyamatnak tekinthető, de a nevelés egésze, a művészetközvetítés minden szintje szempontjából komoly veszteség és civilizációs elszegényedés. Az egész felsőoktatás volumenéhez képest az ének-zene képzés létszáma nem jelent komoly nagyságrendet, azonban jelenléte és fokozott hatása a közoktatás személyiségfejlesztő munkájában igen jelentékeny. A szabadpiaci megközelítés ezért semmiképpen nem helyénvaló.

AJÁNLÁSOK ÉS ÉSZREVÉTELEK

A. Összefoglaló ajánlások

1. Az oktatók iránt támasztott minősítési követelmények vizsgálatkor megállapítást nyert, hogy a minősítés önmagában nem biztosíték az oktatási képesség magas fokú birtoklására, miközben nem minősített oktatók magas szintű művészi és oktatási munkát végeznek. Emiatt a mechanikus értékelés a művészetközvetítő területen igen veszélyes. Fontos akkreditációs megközelítés tehát, hogy lehetőség szerint megköveteljük a szakfelelősök és a szakirány-felelősök minőségét, de a további minősítési igények mellett nagyon fontos vizsgálni az egyéni kvalitásokat! Ez azért is indokolt, mert a zeneművészeti területen jelenleg Magyarországon csak a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen van lehetőség a zenei területen DLA megszerzésére. A PhD fokozatszerzés jelenleg sokkal kedvezőbb. Ebben az esetben viszont a tudományos kontroll mellett nincs lehetőség a minősítés szintjén a művészi kvalitások vizsgálatára. Hosszabb távon tehát elengedhetetlen Magyarországon a DLA minősítés megszerzésének lehetőségét és kapacitását bővíteni. Miközben tehát az intézmények törvényi és akkreditációs kényszer miatt a minősített oktatók alkalmazásáért versengenek, nagyon fontos érvényesíteni azt a több évszázados tapasztalatot, mely szerint a tanulni vágyók számára az oktató szakmai tudása, emberi minősége, oktatási-átadási képessége a legfontosabb, a rang, a cím csak ezt követően lehet érdekes.
2. Több fenntartó intézménynek feladata az államilag finanszírozott felvételi létszámkeretek növelésének elérése (akár belső kapacitások átcsoportosítása révén is) azért, hogy meghatározott, csoportos szakmai feladatok megoldása lehetővé váljon saját erőből, külső segítség igénybevétele nélkül.
3. Az akkreditált mesterszakok hallgatói feltöltése nem halogatható feladat, ugyanis már 2009-ben is lesz e képzésre jelentkező, amennyiben korábbi főiskolai diploma mellé mesterszintű tanári diplomát kíván szerezni a jelölt. Ilyenek az egybehangzó vélemények alapján sokan vannak.
4. A képzési helyszínek többségénél tapasztaltuk a hallgatók tájékoztatásának nagyobb szükségét, ugyanis a konzultációk alapvető kérdésekben is tájékozatlanságot árultak el. A megkérdezett hallgatók, hallgatói csoportok igen gyakran azt árulták el magukról, hogy nagyon problematikus a jövőképük mind saját tanulmányaik lehetőségeit, mind hivatásuk későbbi, már iskolában töltött korszakát illetően. E jelenség gyors kezelése növelné a motiváltságot, serkentené őket az önálló életvezetés mielőbbi kialakítására.
5. **A következő párhuzamos akkreditációra a 2007-ben indított új típusú képzés első, teljes alap- és mesterképzési egységes ciklusának lefutása után, 2012-ben mindenképpen sort kell keríteni.** Ez az az időpont, amikor már kellő rálátás, tapasztalat és számos tartalmi, formai javaslat áll majd rendelkezésre a képzés további fejlesztésére, javítására, esetleges, néhány elemet érintő átalakítására is. Ekkor talán az is látható lesz, hogy a társadalom az új típusú diplomák fogadására hogyan készült fel és hogyan fogadta a munkaerőpiac az újonnan képzetteket.

B. Általános tanulságok és ajánlások az eljárással kapcsolatban

1. Az önértékelések többségükben gondosan elkészített anyagok, nagy részük igen informatív, de az előírt szempontrendszerben található olyan pontok is, amelyek nélkülözhetők lennének a tájékozódáshoz, vagy nem szorosan szükségesek a reális képalkotáshoz.
2. A KKK-ból adódó helyi mozgásszabadság és az ebből adódó tantervi arányeltérés, vagy tantárgyi terminológiai különbség bizonyos szakmai képzési modulok gyakorlati működésének összehasonlítását elbizonytalanította. A Látogató Bizottság ebben a tekintetben kényszerült leginkább igénybe venni nagy tapasztalatú, a képzést jól ismerő tagjainak szakértelmét és rálátását.
3. A látogatások folyamán az oktatókkal folytatott konzultációk tárgyszerűek voltak, az „ellenőrzés” által kiváltott félelmek gyorsan eloszlottak akkor, amikor valóban az értékekről – és ennek ellentételeként a további teendőkről – váltottunk szót. A helyszínek döntő többségében érzékelhető volt a képzésben résztvevő oktatók mentális és szakmai együttműködése, és minden helyszínen lehetőséget találtunk az egyénenkénti szakmai konzultációra is az óralátogatásokat követően.
4. A látogatások folyamán a **HÖÖK**-ot képviselő LB tag sajnálatos módon nem minden helyszínen volt jelen, így a hallgatók nem mindenhol töltötték ki kérdőívet. Ezért a kérdőívek értékelésében tapasztalható tendenciák nem százszázalékos biztonságúak. Ugyanakkor a hallgatókkal folytatott konzultációkon nyílt és őszinte kérdések merültek fel: létkérdések és valós bizonytalanságok, vagy éppen az adott helyszínen folyó képzés erősségei.
5. A tanszéki keretben folyó képzések sajátossága, hogy a tanulmányi ügyintézés kari vagy intézeti szintű, így olyan információkat, amelyek a képzés aktuális paramétereit mutatják, a vártnál helyenként nehezebb volt beszerezni, de mindenhol sikerült.

A Látogató Bizottság tagjai között példás szakmai együttműködés valósult meg (ez különösen nagy érték azért, mert az egyes helyszíneket nem az LB összes tagja látogatta meg, (átlagban 3-4 fő)), mégis sikerült egységes, felelős szakmai és kritikai szemléletet kialakítani. Munkájukért messzemenő köszönettel tartozunk.

RÉSZLETES JELENTÉS A KÉPZÉS HELYSZÍNEIRŐL

ELTE BTK Zenei tanszék	Akkreditációs minősítés
<p>Ének-zene alapszak (<i>karvezetés, egyházzene</i> szakirányok) kkk: 2006/6/X/3/5. sz. MAB határozat szakindítás: 2006/6/X/3/27. sz. MAB határozat</p>	<p style="text-align: center;">A</p> <p style="text-align: center;">2009/6/XII/1. sz. MAB határozat <i>Akkreditáció hatálya: 2017.</i></p>
<p>Képzési szint: alapképzés (BA végzettségi szint)</p>	
<p>1. Szöveges értékelés Az <i>ének-zene</i> alapszak egy nagy tudományos- és tanárképzési potenciállal és tekintélyes képzési hagyományokkal működő egyetem szakmai-tudományos bázisán nyugszik. A képzés tanszéki keretek között működik a Bölcsészettudományi Kar szervezeti egységeként. A szakon képzettek, a KKK-nak megfelelően sokoldalú szakmai ismeretek, képességek megszerzésével a kulturális életben helyezkedhetnek el, illetve képessé válnak az Ének-zenetanár MA képzéshez szükséges szakmai feltételek teljesítésére. Az elméleti és gyakorlati képzés 1 féléves alapozó képzés után 5 félévig folyik. Valamely hangszeres tanulmányokat folytató hallgatók esetében a tanszék segíti az ez irányú képességek további fejlesztését is.</p> <p>2. A képzés sajátos vonásai A BTK szellemi bázisának mindennapi jelenléte, és a nagytapasztalatú, a képzést jól ismerő oktatók több szakmai műhelyt működtető tevékenysége (Vegyescar, Leánykar, Énekegyüttes, Karvezetés konferenciák, Kortárs zenei műhely) a képzés komoly erőssége és sajátos jellemzője. A képzés helyzete és a benne megnyilvánuló kvalitások a hazai szakmai élet központi fősodra mentén valóban kivételes lehetőségeket biztosítanak a felvett hallgatók számára. Az ELTE BTK „F” épületében elhelyezett tanszék esztétikai értelemben is kedvező környezetben végzi munkáját. A képzés fontos sajátossága a kortárs zene értékeinek bevonása a képzés verbális és zenei élményanyagába.</p> <p>3. Erősségek Az oktatásban résztvevő tanárok nagy része több évtizedes szakmai tanítási tapasztalattal rendelkezik, nagy százalékban minősített. A képzés biztonságát nemcsak ez a szakmai erő adja, hanem a jól felépített mintatanterv konzekvens megvalósulása is. A kórusmunka olyan szakmai érték, amely nemzetközi minősítettségével a közösen elsajátítható képességek kialakításában minőségi módon látja el feladatát. A képzésben jelen vannak más szakokon tanuló hallgatók is, akik saját, eredeti szakjuk mellé kívánnak zenei modulokat felvenni. Növekszik azoknak a száma is, akik a zenei tanulmányok mellett más szakterületek képzési kínálatából választanak modulokat. Ez az előrelátó segítségnyújtás kiegészül a kedvező infrastruktúrális, informatikai háttérrel, amely természetes környezeti adottság. Nagyon fontos tartalmi tényező a gyakorlati hallgatói (és oktatói) művészi tevékenység mindennapos jelenléte. A képzés szabályozottsága, a kar és a tanszék harmonikus együttműködése további kedvező momentum. Ugyanilyen kedvező a kiterjedt külföldi kapcsolatrendszer is. Jól működik az egyetemi hallgatói nyilvántartási rendszer, mint fontos információ-forrás és a rendet elősegítő elem. Az oktatói kar munkájában jól érzékelhető a zenei képességfejlesztésben történő együttműködés, érzékenység a hallgatók problémáira. (Ezt a hallgatói beszélgetés is megerősítette.) A képzés általánosan magas szakmai színvonaláról az óralátogatások folyamán győződhetett meg a Látogató Bizottság.</p>	

Az alapképzés tanári mesterképzésben történő folytatása a sikeres akkreditáció alapján lehetséges. Többek között ez is növeli a szak hallgatói piacon tapasztalható keresletét. A kutatási tevékenység – bár dokumentálása szerényebb, mint valódi eredményei – fontos értéket képvisel. A képzéshez szükséges könyvtári anyag helyben biztosított, ez önmagában is, tartalmában is nagy érték.

4. Problémák

A legfontosabb és legnagyobb problémát a beiskolázott hallgatók korábbi felvettekhez és egymáshoz viszonyított képzettségi szintkülönbsége jelenti, ugyanis az alapképzés három éve kevés lehetőséget ad a szintre-hozatalra. Az óralátogatások folyamán a sok követendő példa mellett néhány esetben tapasztalható volt a szakdidaktikai, tudományos ismeretközlés és a tapasztalható zenei élmény aránytévésztése, de ez nem vetett fel döntő aggályokat, és a személyes konzultációkon rendezhető volt.

Metodikai szempontból felvetődő esteleges kifogásokra az érintett oktatók többsége kedvezően reagált. Miután nagyon zavaró a termék közötti áthallás, segítséget jelentene, ha a tantermek kiváló környezeti adottságait hangszigetelés tehetné teljessé. A növekvő adminisztratív terheket a tanszéken mindössze egyetlen, nem teljes munkaidőben foglalkoztatott munkatárs viseli, így a tanszék vezetőjére és oktatóira növekvő terhelés hárul.

5. Általános megjegyzések

A Tanszék szervezett oktató munkáját és tevékenységét látva kijelenthető, hogy az ország egyik legmegalapozottabb képzési helyszíne a Tanszék, komoly szakmai minőségű, felelős oktatók termékeny munkaközössége. A BTK vezetőivel folytatott konzultáció arról is meggyőző, hogy az együttműködés tartalmas és hatékony, fő vonalakban a stratégiai tervezés is egybeesik.

A hallgatókkal folytatott beszélgetések a képzés minőségét, igényességét és értékeit visszaigazolták. A szakirányok indítása még a jelen tanév elején történt, így – főként tendenciákat mutató – ismereteket nem szerezhettek a Látogató Bizottság, csupán a jól megtervezett képzési programra hagyatkozott.

A látogatás folyamán felvetődött annak a kérdése és javaslata, hogy a képzés minősége és volumene, nagy szakmai tapasztalat együttese alapján megfontolandó lenne a tanszék intézeti szintre történő emelése.

1. Önértékelés (összeállítás, hallgatói visszacsatolás tükröződik-e, belső minőségbiztosítási rendszer működik-e intézményi, tanszéki, szak szinten?):

Az *Önértékelés* informatív és mind szerkezet, mind az információk kifejtésének színvonala tárgyyszerű és rendezett. A képzésben kari szinten működik a minőségbiztosítás.

2. A képzési és kimeneti követelményeknek való megfelelés:

A képzés minden tekintetben megfelel a képzési és kimeneti követelményeknek.

3. A MAB akkreditációs követelményeinek való megfelelés:

Az oktatói kar, a szak- és szakirány-felelősök személye egyaránt teljesítik a MAB akkreditációs követelményeit.

4. A követelmények előírásainak a helyzetet és a lehetőségeket figyelembe vevő interpretálása, a „jó gyakorlat” megjelenése a szakon:

A szöveges elemzésben foglaltakon túl a szak minden lehetséges formában kihasználja azokat a kedvező körülményeket, amelyek rendelkezésére állnak. Az egyetemi kulturális közéletben is fontos szerepvállalás tapasztalható.

5. Oktatói állomány összetétele (kor, státusz, szakterület, szakmai elismertség, publikációs „termékenység” szerint):

Az oktatók szakterületük elismert képviselői, kor szerinti megoszlásuk a szakon arányos. 20 oktatóból 8 fő vezető oktató. 45%-ban rendelkeznek minősítéssel. A szakon tanító egyetemi tanárok egyike az MTA tagja. Mind a tudományos publikálás, mind a művészi gyakorlat terén az oktatók igen figyelemre méltó tevékenységet folytatnak.

6. A képzési (oktatási-tanulási) folyamat értékelése, szakirányok kínálata:

A képzési folyamat jól felépített, érvényesül az egymásra épülés az egyes képzési elemek között. Az oktatást érintő szabályozások részben követik az általános, intézményi szabályozást, de tartalmazznak szakmaspecifikus elemeket is. A szakirányok kínálata akkreditációs szinten adott, de működésük érdemben még nem értékelhető, tekintettel arra, hogy működésük 2008. szeptemberében kezdődött meg.

7. Eredmények (kompetencia, ismeretek, képességek, attitűdök, értékvilág), kimenet, követés (ha ismert):

A hallgatók a megismert szakmai és pedagógiai értékek alapján – és néhány óra tapasztalata alapján is – megkapják a szükséges, a KKK-ban is rögzített ismereteket és képességfejlesztő munkát, amellyel részben a foglalkoztatás, részben a mesterképzésben történő továbbtanulásra képessé válnak.

A hallgatói pályakövetés a létszám miatt személyes információk gyűjtésével történik.

8. A szak specifikus képzési céljai (ha vannak):

A szak specifikus képzési célja a kortárs zeneművészet megismertetése, zenei (főként vokális-) nyelvének elsajátíttatása a hallgatókkal.

9. Hallgatói szolgáltatások, elhelyezkedés, a szak regionális szerepe (képzés fizikai körülményei):

A szak elhelyezése megfelel az elvárásoknak, a képzés igényességéhez méltó környezetben működik, relatíve jól ellátott eszközállománnyal, könyvtári infrastruktúrával. Az ELTE hallgatói szolgáltatásai a hallgatók számára jól elérhetőek. A szak egyaránt erős regionális és országos hatókörrel rendelkezik.

10. Felhasználói szempontok (SWOT-analízis, MPT hallgatói kérdőívek feldolgozott adatai):

Az Önértékelésben ismertetett SWOT analízis reális megállapításokat tartalmaz. Hallgatói kérdőívet a HÖOK hallgató képviselőjének távolléte miatt nem töltöttek ki a hallgatók. Ez azonban nem akadályozta meg az LB tagjait a hallgatói - pozitív - vélemények regisztrálásában.

11. Összehasonlító és összegző megállapítások:

A látogatás folyamán jól érzékelhető a magas oktatói kvalitások hatékony jelenléte, az egymással szinkronban végzett oktatás. Igen szimpatikus az a szellemi segítségnyújtás, ahogyan a tanárok segítik a hallgatókat további életük tervezésében is. Nagy élvezettel hallgattuk a kóruspróbákat, ahol a hallgatók teljes zenei élményekben részesülhettek. Az önértékelés mellékleteként kitöltött *Kiválósági kritériumok* c. fejezetben foglaltak és a személyesen tapasztalt jelenségek, a szakmai minőség alapján a Látogató Bizottság **javasolja a Kiválósági hely cím odaítélését.**

NyME SEK Művészeti, Nevelés- és Sporttudományi Kar, Művészeti Intézet, Zenei tanszék (jogelőd intézmény a BDF)	Akkreditációs minősítés
Ének-zene alapszak (karvezetés, egyházzene szakirányok) kkk: 2006/6/X/3/5. sz. MAB határozat szakindítás: 2006/7/IX/1/24. sz. MAB határozat	A 2009/6/XII/2. sz. MAB határozat <i>Akkreditáció hatálya: 2012.</i>
Képzési szint: alapképzés (BA végzettségi szint)	
<p>1. Szöveges értékelés</p> <p>A szak célja olyan olyan szakemberek képzése, akik BA diplomájukkal a kulturális élet és a közművelődés különböző területein helyezkedhetnek el, valamint egy részük a tervezett, de még helyben nem akkreditált ének-zenetanári mesterszakon folytathatja tanulmányait. Az ehhez szükséges képességek kifejlesztését jelentős részben az egyéni képességfejlesztés formájában kívánja biztosítani a képzés mindkét szakirányán. Egyúttal olyan közös szakmai tevékenységre is mód van (kórus), amely a közös zenei élményekre is lehetőséget ad. A képességek felmérésére és az eredmények regisztrációjára az intézményen belül és más helyszíneken teremtenek alkalmat a hallgatók számára zenei előadó tevékenységre. Közös értékelések, önálló koncert lebonyolítás és értékelés, dolgozatok, referátumok, önértékelés egészítik ki a folyamatot. A kar vezetői és a felső vezetés nagy kulturális és szakmai értéket lát a Tanszéken végzett tevékenységben, hiszen elismeréssel regisztrálják a szakon tanuló hallgatók egyéni és közös teljesítményeit, az oktatók kvalitásait.</p> <p>2. A képzés sajátos vonásai</p> <p>A képzés programja megfelel a KKK-ban előírt képzési és kimeneti követelményeknek. A szakmai tevékenység belső struktúrájában jelentős szerepet lát el az öt területen (egyházzene, zenetörténet, művészetterápia, módszertan, hangműhely) folytatott kutatási tevékenység. A kutatásban is, és az oktatásban is kihasználja a tanszék a könnyen megvalósítható osztrák szakmai kapcsolatokat. A képzés helyszíne (termek, más infrastruktúra) több tekintetben megfelel a kívánalmaknak, esztétikus környezetben folyik az oktatás, bár e környezeti feltételek terén van további, fontos fejlesztési szükséglet.</p> <p>3. Erősségek</p> <p>A képzés erősségét jelentik a fent részletezett kutatások és az azok eredményeként létrehozott kiadványok, lemezsorozat, stb. A kutatások egyben a tananyagfejlesztés alapjául is szolgálnak. További erősséget jelent a kórus számos versenyrésztvétele, elnyert díjai, valamint az önértékelésben név szerint is említett hallgatók szakmai teljesítményei. Az integrált felsőoktatási intézmény nem tanszékhez kötődő, általános szolgáltatásai nagy segítséget és jó környezetet teremtenek a képzéshez (pl. Regionális Felsőoktatási Forrásközpont).</p> <p>Fontos értéket jelent az oktatók számos művészeti díja, hazai, külföldi elismerése.</p> <p>A hallgatók értékelése kedvező az oktatásról és a belső légkörről. A képzés további erősségét jelzik azok a stúdiók, amelyekre rangos előadók meghívásával nyílik lehetőség.</p> <p>A képzés szakmai kapcsolatrendszerre gazdag mind hazai, mind külföldi vonatkozásban.</p> <p>4. Problémák</p> <p>A látogatás folyamán a fenti erősségek mellett jelentős problémaként merült fel az oktatói háttér minőségének kérdése. A 2010-ig érvényben lévő szabály, amely a Liszt-díjat elfogadja minősítés (PhD vagy DLA) helyett, már középtávon is komoly aggályokat vet fel, ugyanis e kivételes helyzet megszűnése a jelenlegi, tekintélyes előadóművészként Liszt-díjjal rendelkezőket minősítés nélküli oktatóvá teszi, amely azonnali akkreditációs gondot okoz már az alapképzésben is. Ezzel párhuzamosan az is probléma, hogy a szakfelelős, aki egyben az egyik szakiránynak is felelőse, maga sem rendelkezik minősítéssel. (Lásd az általános helyzetértékelésben foglalt megjegyzést a minősítések általánosan kötelezővé tételére a művészeti</p>	

vagy művészetközvetítő képzésben). Ebben az irányban a változtatásra csak részben tapasztalhattunk törekvést.

Az óralátogatások folyamán gyakran tapasztaltunk didaktikailag jól átgondolt, de sokszor a zenei élményt és inspirációt nagyban nélkülöző oktatói munkát, vagy éppen a kóruspróba zenei munkáját, a kargyakorlat órák fokozott zenei élmény alapú munkáját hiányoltuk. (pozitív kivételre is láttunk példát kiscsoportos óra keretében). Ezek azok a közös zenei műhelymunkák, ahol valóban sokféle zenei hatás érheti a hallgatókat (különösen a kóruspróba tapasztalatai mondtak ellent az egyébként regisztrált szép kóruseredményeknek). Hiányosságként említhetünk – korlátozott számban - olyan órai tapasztalatot is, amikor az élményadás szándéka ugyan jelen volt az órán, de éppen a módszer hiányzott ahhoz, hogy valóban közös zenei élmény szülessen.

Az önértékelés SWOT analízise említést tesz az emberi erőforrások motiválatlanságáról, az eszközhiányról és az intézményen belüli hátrányos megítélésről (ez utóbbit nem tapasztaltuk). Objektív probléma az eltérő előképzettségű hallgatók jelenléte és szintre hozásuk igen nehéz feladata. Az eszközhiány megemlítésekor fontos megemlíteni a termék közötti nagyfokú áthallásnak a szakmai munkát igen nagymértékben akadályozó jelenlétét. Ilyen tekintetben sürgős változtatásra van szükség.

A mesterképzés akkreditálásának sikertelensége felerősíti azt az egyébként is meglévő, általános problémát, amely a szak iránti érdeklődés társadalmi szintű csökkenését is mutatja. Mint minden hasonló képzésben, a gazdaságossági háttér is hordoz bizonytalansági elemeket. A beiskolázási létszám csökkenő tendenciáról tanúskodik, ami a normatív támogatási arány csökkenése mellett korlátokat jelenthet a szakmai műhelyek munkájában is.

A minőségbiztosítás ma még nem jutott el oda, hogy a tanszék számára felhasználható, specifikus ismereteket nyújtson. Ennek kiépítése folyamatban van, hasonlóan más képzési helyszínekhez.

5. Általános megjegyzések

A vezetés képviselőivel folytatott, jó légkörű konzultációk és az ének-zene képzésnek az általános egyetemi célokhoz való illeszkedése arra utal, hogy a képzés szükségességét mind szakmai, mind kulturális, mind egyetempolitikai aspektusból a vezetők fontosnak tartják, de az LB-vel egyetértettek az oktatói háttér fejlesztésének sürgős igényével éppen a minőségbiztosítása érdekében. Ennek érdekében bizonyos áldozatvállalásra is vállalkozik a Savaria Egyetemi Központ.

1. Önértékelés (összeállítás, hallgatói visszacsatolás tükröződik-e, belső minőségbiztosítási rendszer működik-e intézményi, tanszéki, szak szinten?):

Az önértékelés tartalmazza a szükséges információkat a képzés megítéléséhez. A minőségbiztosítás kari szinten történik.

2. A képzési és kimeneti követelményeknek való megfelelés:

Az oktatás tantárgyi struktúrája, belső szakmai arányai teljesítik a követelményeket.

3. A MAB akkreditációs követelményeinek való megfelelés:

Az oktatók képesítése, végzettsége megfelelő, azonban a minősítettségi arány 2010 után nem lesz elfogadható (amennyiben addig nem lesz elegendő számú minősített oktató).

4. A követelmények előírásainak a helyzetet és a lehetőségeket figyelembe vevő interpretálása, a „jó gyakorlat” megjelenése a szakon:

A szak az adott körülmények között több területen is nagyobb súlyt fektethetne a mindennapos zenei élményháttér oktatásban történő felhasználására, több tekintetben a szakszerű és módsze-

res képességfejlesztés eszköztárában is bővítés szükséges. Ez a majdani mesterszintű, énektanári hivatásra történő felkészítés központi eleme lehetne.

5. Oktatói állomány összetétele (kor, státusz, szakterület, szakmai elismertség, publikációs „termékenység” szerint):

Az oktatók szakterületük elismert képviselői, (lásd díjajkról szóló kimutatás az önértékelésben), kor szerinti megoszlásuk a szakon arányos.

6. A képzési (oktatási-tanulási) folyamat értékelése, szakirányok kínálata:

A képzés elsősorban a gyakorlati oktatáson alapul, a tantervben biztosított az egyes tárgyak egymásra épülése. Az oktatást érintő szabályozások részben követik az általános, intézményi szabályozást, de tartalmazznak szakma-specifikus elemeket is. A szakirányok kínálata akkreditációs szinten adott, de működésük érdemben még nem értékelhető, tekintettel arra, hogy 2008. szeptemberében kezdődött meg tevékenységük.

7. Eredmények (kompetencia, ismeretek, képességek, attitűdök, értékvilág), kimenet, követés (ha ismert):

A 2007-ben indított alapképzés átfogó értékelése még csak részben lehetséges, de érzékelhető a heterogén hallgatói előképzettségi háttér, a zenei alapon átadott ismeretek és képességfejlesztés fokozott szükségessége.

8. A szak specifikus képzési céljai (ha vannak):

A szakon belül két szakirány indítása történt meg. A regionális adottságok és az eddigi erőfeszítések elősegítik azt, hogy az egyházzenei szakirány egyfajta speciális képzési sajátosság legyen

9. Hallgatói szolgáltatások, elhelyezkedés, a szak regionális szerepe (képzés fizikai körülményei):

A szak elhelyezése megfelel a minimum követelményeknek, de a helyi infrastruktúra további fejlesztést igényel (főként a termek közötti nagy áthallás megszüntetése, néhány, nagyobb terem biztosítása a képzés számára).

10. Felhasználói szempontok (SWOT-analízis, MPT hallgatói kérdőívek feldolgozott adatai):

Az önértékelés SWOT analízise döntően valós megállapításokat tartalmaz, a hallgatói kérdőívek értékelése alapján pozitív megítélés tapasztalható.

11. Összehasonlító és összegző megállapítások:

A látogatás általános tapasztalataként fogalmazható meg az a tény, hogy a szak felelőse, az oktatók jelentős része személyes ügyének tekinti a képzést, ugyanakkor azokon az órákon, amelyeken az LB tagjai részt vettek, egy-két jó példa regisztrálása mellett nagyobb arányban volt tapasztalható a zenei élményhiány, vagy a szisztematikus, módszeres zenei munka hiánya, az elméleti, tényközlő vagy az esetleges hallgatói hibákat nem korrigáló tanári tevékenység. Ezt az LB azért tartja nagyon fontosnak, mert a művészetközvetítés folyamata nem nélkülözheti azt az alapvető zenei hatást és munkát a mindennapi képzésben, amely az ének – zenetanári hivatásra készülő fiatalok belső motiváltságának és művészetközvetítő tevékenységének is majdani alapja lesz.

PTE Művészeti Kar	Akkreditációs minősítés
Ének-zene alapszak (<i>karvezetés és egyházzene</i> szakirányok) kkk: 2006/6/X/3/5. sz. MAB határozat szakindítás: 2006/8/X/60. sz. MAB határozat	A 2009/6/XII/3. sz. MAB határozat <i>Akkreditáció hatálya: 2017.</i>
Képzési szint: alapképzés (BA végzettségi szint)	
<p>1. Szöveges értékelés</p> <p>A Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kara, annak Zeneművészeti Intézete ad szervezeti kereteket az alapképzés működéséhez. Az ének-zene alapszak <i>karvezetés és egyházzene</i> szakiránnyal kapott akkreditációt és indítási lehetőséget. Egyenes ági folytatásként jelen van az <i>énektanár</i> szak mesterszintű képzése is. A képzés szakmai háttérének nagy erőssége, hogy az oktatás a Zeneművészeti Intézet szakmai bázisára épül, amely komoly képzési hagyományokat mondhat magáénak. Ugyanilyen nagy hagyományú képzés a korábbi, még az integráció előtt létrejött egyetemi szintű IÉTK szak működése is.</p> <p>2. A képzés sajátos vonásai</p> <p>Az általánosan a KKK-ra épülő képzés sajátos vonásaként említendő a kiemelten magas szintű kórusmunka jelenléte a képességfejlesztésben, amelyre maguk a hallgatók is igen büszkék, mint az interjúikból kiderült. Az ehhez szükséges szakember ellátottság kivételesen magas színvonalú és hozzáértő. A kórusmunkát hazai és nemzetközi megmérettetések fémjelzik. A Művészeti Kar vizuális képzési területe és a zenei terület jól megfér egymás mellett, programjaik esetenként összekötődnek. Ugyanakkor a fizikai térben jelen van a fiatal képzőművészek számos alkotása, kiállítása, amely legalábbis a vizuális társművészeti asszociációkat erősíti.</p> <p>3. Erősségek</p> <p>Legfőbb erősségként a szakmailag elkötelezett és magas szintű oktatói minőség jelenléte említendő. A minősített oktatók számaránya nagy.</p> <p>A képzés a napi gyakorlatban beágyazódik a nagy zenei hagyományokkal rendelkező városi és regionális kulturális életbe. A további erősségek egyike a Kulturális főváros projekthez kötődés is.</p> <p>Mind a kari vezetés, mind az egyetemi vezetés fontos értéknek tartja a tanszéken folyó képzést, amelynek valóban erős képzési hagyományai vannak. Az óralátogatások tapasztalata szerint a Zeneművészeti Intézet szemléleti, művészeti potenciálja folyamatosan megnyilvánult. Az intézethez kötődés művészi vonatkozásban igen nagy értéket képvisel és jó lehetőségek forrása. A közelmúltban létrehozott Kreatív Kutatási Központ jó keretet teremt a tudományos kutatásoknak. E kutatási keret lehetővé teszi azt is, hogy interdiszciplináris kutatásokra kerülhessen sor. Az Egyetem elhatározta a Kar új épületbe telepítését a Zsolnay Kulturális Negyedben, ami kivételesen fontos és igen reménykeltő.</p> <p>További erősség az ISO 9001-es minőségbiztosítási rendszer működtetése is.</p> <p>4. Problémák</p> <p>Külső eredetűek azok a problémák, amelyek a nagyon alacsony szinten limitált államilag finanszírozott hallgatói létszámkeretek miatt egyre súlyosabbak lesznek. Kívánatos e felvételi létszámkeret kialakításának befolyásolása, a létszám növelése. Ehhez az Egyetem segítsége is szükséges, ugyanis a megfelelő létszám ahhoz kell, hogy bizonyos szakmai feladatokhoz lehessen kellő hallgatói létszámot biztosítani. Sürgető a feladat, mert a hagyományos képzésben résztvevők nagy létszáma hagyja el az iskolát, s így a hallgatók száma drasztikusan csökken. Ez a veszély talán akkor lenne tolerálható, ha szerény szakmai háttér működne, de ennek éppen az ellenkezője igaz, nincs indok a korlátozásra. További, külső, főként társadalmi erede-</p>	

tű nehézségekkel kell szembenéznie a képzésnek (más képző helyekhez hasonlóan).

A vezető oktatók „utazó” státusza is inkább a gyengeségeket növeli, miközben kvalitásuk jelenléte nagy erősség.

Az oktatás a város több pontján lévő ingatlanokban zajlik. A jelenlegi épület régi és áthallás van a termek között, ugyanakkor a belmagasság, a bennük lévő tér jó akusztikai közeget jelent. Külső, veszélyeztető tényezők még a regionális gazdasági háttér gyenge fejlődése, a tanulás dráguló költségei.

5. Általános megjegyzések

A szakon általánosan jó színvonalú képzés tapasztalható és érthetetlen a problémák között felsorolt felvételi létszámkorlátozás. Ennek azonnali kezelése szükséges. A képzés művészi képességeket fejlesztő ereje minden látogatott órán megnyilvánult, ugyanakkor az ismeretközlő funkció szakszerű és korrekt. Jó hangulatú, az oktatói kar együttműködésének magas szintjével jellemezhető a képzés.

1. Önértékelés (összeállítás, hallgatói visszacsatolás tükröződik-e, belső minőségbiztosítási rendszer működik-e intézményi, tanszéki, szak szinten?):

Az Önértékelés rövid, kevésbé részletező, de informatív és lényegre törő. A benne leírtak a látogatás folyamán igazolódtak. A hallgatói visszacsatolás az önértékelésben nem tükröződik, de a hallgatókkal lefolytatott beszélgetés azt árulta el, hogy aktív és sokirányú a visszacsatolás. Minőségbiztosítás működik a karon (Minőségbiztosítási Kézikönyv M1 melléklete). Egyedülálló a karon létrehozott minőségirányítási rendszer, amely az MSZ EN ISO 9001:2001 szabványának felel meg. (Bevezetése 2006-ban történt.) Természetesen ennek megfelelő informatikai rendszer is működik. A munkát a folyamatos auditálás és az oktatók közötti folyamatos minőségbiztosítási együttműködés jellemzi. Folyamatos a hallgatói kérdőívek értékelése,

2. A képzési és kimeneti követelményeknek való megfelelés:

A képzés megfelel a KKK-ban meghatározott és az indítási dokumentációban szereplő kritériumoknak (mintatanterv, kreditarányok, tantárgyleírások, kimeneti feltételrendszer, stb.). Ezen belül kiemelt szerepet szán az Intézet a hallgatók és tanáraik egyéni kapcsolatrendszerének minél kedvezőbbé tételére, így a humánpolitikát is jelentős részben ennek rendeli alá.

3. A MAB akkreditációs követelményeinek való megfelelés:

A szakfelelős, a szakirány felelősök, a tantárgyfelelősök megfelelnek a követelményeknek. Az oktatói kar minősítési aránya is megfelelő.

4. A követelmények előírásainak a helyzetet és a lehetőségeket figyelembe vevő interpretálása, a „jó gyakorlat” megjelenése a szakon:

Az eddig elkészült jogforrásokban megjelölt követelményeket a szak az adott körülményekhez adaptálja és teszi ismertté a hallgatók és az oktatók számára.

5. Oktatói állomány összetétele (kor, státusz, szakterület, szakmai elismertség, publikációs „termékenység” szerint):

A szakon 24 oktató tanít, közülük 12 fő vezető oktató. A minősítettek száma 14 fő, közöttük akadémiai doktorok és kandidátusok, DLA és PhD fokozatúak találhatók. A korfa tanúsága szerint 6 fő tartozik az idősebb oktatói generációhoz, 18 fő a középgenerációk valamelyikéhez. 1979 után született oktató nincs a szakon.

A publikációs aktivitás a nagy múltú tanár egyéniségek esetében tetten érhető mind művészi, mind tudományos vonatkozásban. Imponálóak azok a díjak is, amelyek a tanárok művészeti tevékenységéhez kötődnek.

6. A képzési (oktatási-tanulási) folyamat értékelése, szakirányok kínálata:

A képzési folyamat jól felépített, Az oktatást érintő szabályozások részben követik az általános, intézményi szabályozást, de tartalmazznak szakma-specifikus elemeket is. A szakirányok kínálata akkreditációs szinten adott, a karvezetés szakirány elindult, de működése érdemben még nem értékelhető, tekintettel arra, hogy a működés csak 2008. szeptemberében kezdődött meg. Az Önértékelés érdekes megjegyzése a kreditrendszer „merevsége” abban az esetben, amikor valaki tanulmányait az előírtnál hamarabb is be tudná fejezni. Ennek megoldása többféle lehet: részben az összevonhatóság szakmai formájának megtalálása, részben egyéni képzési program meghatározása a hallgató számára. Ha ezt szabályok akadályozzák, akkor javasoljuk azok megváltoztatását, mint a szakma specifikumát.

7. Eredmények (kompetencia, ismeretek, képességek, attitűdök, értékvilág), kimenet, követés (ha ismert):

A szakon képzettek, a KKK-nak megfelelően sokoldalú szakmai ismeretek, képességek megszerzésével a kulturális életben helyezkedhetnek el, illetve képessé válnak az *ének-zenetanár* mesterképzéshez szükséges szakmai feltételek teljesítésére. Valamely hangszeren tanulmányokat folytató hallgatók esetében a tanszék segíti az ez irányú képességek további fejlesztését is. A képzési kimeneti feltételek tisztázottak a hallgatók számára.

A hallgatói pályakövetés más helyszínekhez hasonlóan a személyes kapcsolatok alapján történik.

8. A szak specifikus képzési céljai (ha vannak):

Specifikumok: az énekkari gyakorlati képzés kiemelt szerepe, a szakmai gyakorlatok magas szintjének biztosítása (mesterkurzusok), a hangversenyzés mindennapos gyakorlata, valamint a kutatás és kutatásfejlesztés.

9. Hallgatói szolgáltatások, elhelyezkedés, a szak regionális szerepe (képzés fizikai körülményei):

A hallgatók számára nyújtott szolgáltatások mind az információnyújtás, mind a tanulmányi ügyintézés területén biztosítottak. Értékes szakkönyvtár működését regisztrálhatta a Látogató Bizottság, bár az állománygyarapítás a korlátozott pénzforrások miatt nem végezhető a kívánt mérték szerint. Kollégiumi férőhelyek korlátozott mértékben állnak rendelkezésre.

Az informatikai hozzáférés elsősorban a könyvtárban lehetséges a hallgatók számára. Kívánatos lenne a tantermi informatikai felszereltség bővítése. Az egyetem által nyújtott más szolgáltatások is a hallgatók rendelkezésére állnak (sporttevékenység, stb.). A képzés fizikai környezete hangszeres háttérrel kielégítően ellátott, de az egész épület, amelyben a kar működik, sok tekintetben már elavult és állapota is kívánni valókat hagy maga után. Ennek fényében nagy reményeket ébreszt az új épület közeli felépítése. A szak regionális szerepe hagyományos és állandó.

10. Felhasználói szempontok (SWOT-analízis, MPT hallgatói kérdőívek feldolgozott adatai):

A SWOT analízis lakonikus rövidséggel vonultatja fel az információkat a képzésről. Informatív és tárgyyszerű. A minőségbiztosítás folyamán sor kerül hallgatói kérdőívek kitöltésére és az ott érzékelt tendenciák beépítésére a képzés szervezésébe, a humánpolitikai koncepcióba.

11. Összehasonlító és összegző megállapítások:

Mind az írásos anyagokat, mind a látogatás folyamán tapasztaltakat figyelembe véve Pécssett egy nagyon jól képzett, kvalifikált művésztanár közösséget láttunk munka közben. Eredményeiket a hallgatók képességszintje és a munka szakszerűsége, zenei élményalapja hitelesítette.

Ezt látva minden fórumot fel kell használni arra, hogy a felvehető, államilag támogatott hallgatói létszámot az arra illetékes főhatóság megemelje.

SzTE JGYPK Művészeti Intézet, Ének-zene tanszék	Akkreditációs minősítés
<p>Ének-zene alapszak (<i>karvezetés és egyházzene</i> szakirányok)</p> <p>kkk: 2006/6/X/3/5. sz. MAB határozat szakindítás: 2006/7/IX/1/81. sz. MAB határozat</p>	<p style="text-align: center;">A</p> <p style="text-align: center;">2009/6/XII/4. sz. MAB határozat <i>Akkreditáció hatálya: 2017.</i></p>
<p>Képzési szint: alapképzés (BA végzettségi szint)</p>	
<p>1. Szöveges értékelés</p> <p>Az <i>ének-zene</i> szak egyetemi környezetben, az erős tanárképzési hagyományokkal rendelkező Juhász Gyula Pedagógusképző Karon működik. Jól szervezett, és fegyelmezett szabályok között végzi tevékenységét. Oktatóinak jelentős része nagy gyakorlattal rendelkező szaktekin-tély. A szakon képzettek, a KKK-nak megfelelően sokoldalú szakmai ismeretek, képességek megszerzésével a kulturális életben helyezkedhetnek el, illetve képessé válnak az <i>ének-zenetanár</i> mesterképzéshez szükséges szakmai feltételek teljesítésére. Valamely hangszeren tanulmányokat folytató hallgatók esetében a tanszék segíti az ez irányú képességek további fejlesztését is. Az akkreditált szakirányok: karvezetés-, egyházzene-, zenei informatikus- és zenei informatikus-könyvtáros szakirány.</p> <p>2. A képzés sajátos vonásai</p> <p>A mindenkire érvényes KKK szerint folyó képzés egyik fontos specifikuma a tudományos kutatás átlagot meghaladó volumene és az ezt tanúsító publikációk, jegyzetek, szakkönyvek imponáló mennyisége és minősége. A dokumentált kutatások ezen felül kötődnek a képzési gyakorlat egy-egy területéhez, amely különösen fontos érték, ugyanis az átalakuló képzés tartalmi megújulását is szolgálja. Ez a tevékenység tudományos műhely-hátteret feltételez, amelyről az Önértékelés részletesen is ír.</p> <p>Kiemelt specifikumként említendő az énekkari munka igen magas színvonala, amely a minőségi művészi igények mindennapi jelenlétét feltételezi és eredményezi.</p> <p>További specifikum, hogy a társintézmények átlagánál nagyobb arányban kapnak saját hang-szeres oktatást a hallgatók, amelynek eredményeit mérik is.</p> <p>3. Erősségek</p> <p>A képzés erősségei közül elsőként említendő a sokéves képzési hagyomány és a stabil szak-mai bázis. A kar Művészeti Intézete fontos és megbízható keretet és feltételrendszert jelent az intézményen belül.</p> <p>A hallgatóknak lehetőségük van a kiterjedt külföldi kapcsolatrendszer alapján egy-két sze-mesztert külföldi intézményben tölteni. (Ezt látványosan illusztrálja az Önértékelés vonatkozó része.)</p> <p>Az oktatók művészi és tudományos aktivitása kiemelkedő, így a művészeti értékközvetítés színvonala is magas. A Tanszék két kórusa és más, tudományos műhelyei jelentős teret adnak a közös és az egyéni képességfejlesztésnek. Mindemellett a szűken vett szakmai képzési mo-zzanatokat is áthatja a majdani, pedagógiai gyakorlat és hivatásgyakorlás során szükséges me-todikai és didaktikai értékrend jelenléte.</p> <p>Az egyéni órák szakszerűsége, zenei értéke jól érzékelhető. Mindenképpen erősség ezen kí-vül, hogy az akkreditált mesterképzésre már felvételi igény mutatkozik a hagyományos kép-zésben végzetek részéről.</p> <p>A már említett kutatási, tudományos tevékenység kiemelkedő és gazdagon dokumentált. A művészeti műhelyek országosan és nemzetközileg is minősítettek, hiszen versenyeken méret-tetnek meg.</p> <p>A képzés gyakorlata megegyezik a szakindítási anyagban jóváhagyott mintatantervvel.</p> <p>Az oktatói karban jelen vannak olyan kollégák, akik egykor maguk is e tanszéken kapták</p>	

ének-zenetanári diplomájukat, majd egyetemi végzettség megszerzése után visszatértek egykori karukra oktatóként.

Imponáló kimutatás olvasható az Önértékelésben a tanszéken az elmúlt esztendőben oktatott külföldi művészeket, tanárokat illetően. Ebben a Tanszék kiemelkedik az országos átlagból. Ugyanakkor az a kimutatás is igen reprezentatív, amely a saját oktatók külföldi aktivitását mutatja be.

4. Problémák

A gyengeségek részben országos tendenciákból erednek (a hivatás társadalmi megítélésének változása, a közoktatás szűk énekóra száma), de a korlátozott pénzügyi háttér is hátráltatja a képzés fejlődését, fejlesztését.

A tantermek, amelyek jó fizikai állapotban lévő épületben találhatóak, komoly órarendi terhelés miatt a hallgatók gyakorlása számára csak korlátozott mértékben használhatók. E funkció lehetőségeinek biztosítása ugyanakkor azért kötelesség, mert a képességfejlődés folyamata nem első sorban az órákon, hanem a háttérmunka, a gyakorlás során eltöltött órák folyamán zajlik. Más helyszínekhez hasonlóan itt is tapasztalható volt a termék közötti áthallás, amelynek megszüntetése igen fontos lenne.

A könyvtári központosítás értékelésében a Tanszék nem lát negatív mozzanatot, a Látogató Bizottság azonban ezt a központosítást azért érzi hátrányosnak, mert a könyvtár fizikailag is távol van a Tanszék működési helyszínétől, azon kívül a kottatár és a mindennaposan használt szakirodalom hozzáférhetősége, a CD lemezhallgatás, műismereti tanulmányok folytatásának lehetősége a Tanszék természetes része kell, hogy legyen. Az azonnal elérhető zenei anyagok tanszéki elhelyezése az oktatók számára is fontos. További érvként említendő, hogy a zenei informatikus-könyvtáros szakirány képzési gyakorlata számára is kedvezőtlen a tanszék könyvtárának jelenlegi állományi korlátozottsága.

(Intézmény megjegyzése: Az oktatók a számukra szükséges könyveket saját nevükre, tartós letétként kikölcsönözhetik. A tanszéken maradt, és az oktatók rendelkezésére áll a 20 kötetes angol nyelvű Groves-lexikon, a Mozart összkiadás, a Bach – összkiadás néhány kötete és kb. 1000 db alapvető kotta, pl. Ezer év kórusa, Ötszáz év kórusa, Bartók: Gyermekeknek 1-4 füzet, Mikrokozmosz 1-6 füzet, Bach: Wohltemperiertes Klavier, A dal mesterei 1-7 kötet, Haydn-szonáták, Beethoven-szonáták stb. Ezeket a kottákat az oktatók a tanítási órákra elvihetik, a hallgatók pedig szükség szerint részleteket fénymásolhatnak belőlük. Az Ének-zene tanszéken kb. 3000 fekete lemez, valamint a zenetörténet tematikájához kapcsolódó CD-állomány található.)

A hallgatók kottakölcsönzése a Központi Könyvtár révén korszerűbbé vált, mert a teljes nyitvatartási időben és interneten keresztül is kölcsönözhetnek, valamint bővült a rendelkezésükre álló címek száma. (A Zeneművészeti Kar, a JGYPK Ének-zene tanszék könyvei és kottái, valamint más karok, intézetek és tanszékek zenei témájú könyvei egyaránt elérhetők itt.)

Szeged város könyvtári - speciálisan a zenei informatikus - könyvtáros gyakorlat számára érdekes - adottságai kiemelkedők. Mindkét nagy könyvtár rendelkezik zenei gyűjteménnyel, mind nyomtatott, mind hangzó anyaggal. A gyakorlat során fontos, hogy technikailag, a gyűjtemény összetétele, az állománygyarapítási politika és menedzsment szempontokból is kiváló könyvtárban tölthessék a hallgatók a gyakorlati képzés idejét. A József Attila Tudományos Információs Központ, valamint a Somogyi-könyvtár gyűjteménye tökéletesen megfelel ennek a célnak, különös tekintettel arra, hogy a munkaerőpiacon a végzett hallgatók is elsősorban integrált gyűjteményekben találhatnak majd állást.)

5. Általános megjegyzések

A látogatás folyamán alkalom nyílt a művészeti képességfejlesztés eredményeinek megta-
pasztálására is, amennyiben az e tárgykörben megrendezett, több zenei műfajban lebonyolított
belső versenyen részt vevő hallgatók mutathatták meg tehetségüket és képzettségüket. Az

órák szakmai tapasztalata döntően jó és helyeselhető. Szakmai konzultáció alakult ki a vezénylési gyakorlat és a kórusgyakorlat oktatásának tantervi, órarendi kereteiről, amely eltér más társintézmények gyakorlatától. A vezénylési gyakorlat stúdiumok és a kórusgyakorlat tanulmányainak repertoárját mindenképpen külön kell összeállítani, amelyben feltétlen szempont a nehézségi elkülönítés és a jelenleginél nagyobb karaktergazdagság. Az élményszerű kóruspróbákon a Látogató Bizottság különleges hangzási szépségekben gyönyörködhetett.

(Intézmény megjegyzése: Az akkreditációs jelentés fenti megállapítása valószínűleg félreértésen alapul, ugyanis a „kórusgyakorlat” kifejezés a tantervünkben nem szerepel, a jelentés valószínűleg a kargyakorlat szinonimájaként használja, és az énekkart érti alatta. A vezénylési gyakorlat repertoárja viszont teljesen különbözik az énekkarok repertoárjától. (Utóbbi tárgy neve: karének és előadói gyakorlat.)

A félreértés egyébként abból is adódhat, hogy tantervünk a kargyakorlat kifejezést nem az országosan elfogadott értelemben használja: a kargyakorlat a legtöbb intézményben több évfolyam együttes „gyakorló kórus”-ként való közreműködését jelenti a magasabb (3. és 4.) évfolyamok karvezetés óráin. Nálunk ebben az értelemben csak addig szerepelt, amíg létezett karvezetés szak. Az újabb, egyszakos ének-zene tanári ill. BA tantervekben a technikai alapozó foglalkozás és a kórushangzás kialakítását, fejlesztését és kontrollját célzó kórusvezetői feladatok gyakorlását jelentő tevékenységi formák megkülönböztető elnevezésére szolgál. Ezt mutatja az egyes kurzusok összetett neve: vezénylési gyakorlat és kargyakorlat, amelyet korábban egyetlen összefoglaló tantárgy névvel: „karvezetés” jelöltünk.

Összbenyomásként fontos megjegyezni, hogy a tanszéken az oktatói kar tagjai – bizonyos körben még az ütemezésben is – egyeztetnek a képességfejlesztés lépéssorát illetően. Egyfajta szakszerű és pedagógiaiailag is jól egyeztetett fejlesztő munka zajlik a szakon.

1. Önértékelés (összeállítás, hallgatói visszacsatolás tükröződik-e, belső minőségbiztosítási rendszer működik-e intézményi, tanszéki, szak szinten?):

A Tanszék által rendelkezésre bocsátott Önértékelés igen gondos munka, nemcsak terjedelmében nagyobb az átlagosnál, hanem tartalmában is igen informatív. (Ettől eltér a szűkebbre szabott SWOT analízis.) A tapasztalatok azt mutatják, hogy a hallgatók jó megítéléssel viszonyulnak oktatóikhoz mind szakmai, mind emberi vonatkozásban. A karon működik minőségbiztosítás, amely az országos átlag szintjén mozog. Informatikai rendszere kiépülőben van, de a friss és egyedi eredmények még nem alkalmasak tendenciák mérésére. A kérdőíves mérési rendszer jelenleg nagyrészt az oktatókat terheli, bár a Tanszéken van e terület koordinációjával megbízott munkatárs.

2. A képzési és kimeneti követelményeknek való megfelelés:

A képzés minden tekintetben megfelel a KKK-ban és a szakindítási dokumentációban foglaltaknak.

3. A MAB akkreditációs követelményeinek való megfelelés:

A személyi háttér mind a szakfelelős, mind a szakirány felelősök, mind a tantárgyfelelősök tekintetében megfelel a MAB követelményeinek. A tanszéken jól működő művészeti műhelyek tevékenykednek, valamint gazdagon dokumentált tudományos kutatási tevékenység zajlik.

4. A követelmények előírásainak a helyzetet és a lehetőségeket figyelembe vevő interpretálása, a „jó gyakorlat” megjelenése a szakon:

A szakon a követelmények világosan megfogalmazottak, a hallgatókat érintő szabályok ismeretek és tisztázottak. Az oktatói kar maga is tanulja az alkalmazkodást az átalakuló képzéshez, de alapvetően egészséges oktatómunka zajlik, a „jó gyakorlat” a mindennapi munkában tapasztalható.

5. Oktatói állomány összetétele (kor, státusz, szakterület, szakmai elismertség, publikációs „termékenység” szerint):

A szak oktatásában résztvevő 24 oktatóból 13 fő minősített (CSc, DLA, PhD, Liszt díjas), 13 fő vezető oktató. Az oktatói korfa alapján 6 oktató tartozik az idősebb korosztályhoz, míg 18 oktató a középgeneráció különböző korosztályaihoz. A teljes munkaidőben foglalkoztatott szakemberbázis meghaladja a 90%-ot! Az adatok azt mutatják, hogy stabil oktatói összetétel van a szakon, ugyanakkor egyetlen „fiatal” (1979 vagy utána született) oktató nincs a tanárok között.

6. A képzési (oktatási-tanulási) folyamat értékelése, szakirányok kínálata:

A képzési folyamat jól felépített, érvényesül az egymásra épülés az egyes képzési elemek között. Az oktatást érintő szabályozások részben követik az általános, intézményi szabályozást, de tartalmazznak szakma-specifikus elemeket is. A szakirányok kínálata akkreditációs szinten adott, de működésük érdemben még nem értékelhető, tekintettel arra, hogy működésük 2008. szeptemberében kezdődött meg.

7. Eredmények (kompetencia, ismeretek, képességek, attitűdök, értékvilág), kimenet, követés (ha ismert):

A szakon képzettek, a KKK-nak megfelelően sokoldalú szakmai ismeretek, képességek megszerzésével a kulturális életben helyezkedhetnek el, illetve képessé válnak az ének-zenetanár mesterképzéshez szükséges szakmai feltételek teljesítésére. A Tanszék arra is gondot fordít, hogy a hivatás majdani gyakorlásához szükséges esztétikai-, érzelmi- és esztétikai kultúrát már az alapképzés folyamán kialakítsa a hallgatókban. Valamely hangszeren tanulmányokat folytató hallgatók esetében a tanszék segíti az ez irányú képességek további fejlesztését is.

8. A szak specifikus képzési céljai (ha vannak):

A szak specifikumát adja első sorban a magas énekkari kultúra és az erős oktatási-kutatási potenciál.

9. Hallgatói szolgáltatások, elhelyezkedés, a szak regionális szerepe (képzés fizikai körülményei):

A kar és az intézet, valamint a tanszék egyaránt ügyel arra, hogy a hallgatók részesüljenek minden olyan szolgáltatásban, amelyet az egyetem általában, a főiskolai kar pedig speciálisan biztosítani tud. Eltekintve a könyvtári szolgáltatás megítélésünk szerint problematikus megoldásától, a hangszerellátottság, az informatikai hozzáférés jól elérhető.

A szakon hallgatói pályakövetési tevékenység folyik a többi társintézményhez hasonlóan. A kontrollálható hallgatói létszám következtében itt is a személyes ismeretek nyújtanak információt a végzetek további sorsáról.

A képzés fizikai körülményei: tantermi ellátottság, hangszerpark, berendezések, felszereltség, mind-mind kielégítik a képzés igényeit. Ugyanez mondható el a tantermek audiovizuális felszereltségéről, informatikai lehetőségeiről is. A tantermi gyakorlás lehetősége időben korlátozott.

10. Felhasználói szempontok (SWOT-analízis, MPT hallgatói kérdőívek feldolgozott adatai):

A SWOT analízis szűkszavú, de a látogatás folyamán tapasztalt tényekkel összhangban áll. Hallgatói kérdőívek nem születtek a látogatás során, de a hallgatókkal folytatott konzultáció az országos helyzetképet mutatta: számos tisztázatlan elem a jövőképpen, de feltétlen bizalom az oktatói karban és a képzésben.

11. Összehasonlító és összegző megállapítások:

A látogatás során olyan szakmai műhely működését vizsgálhattuk, amely a koncentrált oktatói kvalifikáció és a képzés fegyelmezett rendje alapján az ország egyik igen fontos képzési bázisa. Ezt részben a hallgatói vonzás is kifejezi, másrészt az oktatókkal folytatott eszmecsere rámutatott a közös képzési felelősségvállalás hangsúlyos jelenlétére.

Az Önértékelés mellékleteként a Tanszék kitöltötte azt a kérdőívet, amely a kiválósági jegyeket vizsgálja. A mintegy 23 oldalban ismertetett válaszanyag igen imponáló és részletes. A minősítettek magas aránya (54%), a 90%-ot meghaladó teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatói kar, az igen értékes oktatási, művészeti és kutatási tevékenység, az intenzíven működtetett külföldi kapcsolatrendszer alapján mindenképpen **indokolt a Kiválósági hely cím odaítélése.**

Nyíregyházi Főiskola BTMK Zenei tanszék	Akkreditációs minősítés
Ének-zene alapszak (<i>karvezetés és népzene</i> szakirányok) kkk: 2006/6/X/3/5. sz. MAB határozat szakindítás: 2006/8/X/56. sz. MAB határozat	A 2009/6/XII/5. sz. MAB határozat <i>Akkreditáció hatálya: 2017.</i>
Képzési szint: alapképzés (BA végzettségi szint)	
<p>1. Szöveges értékelés Az alapképzési szak a hosszú ideje működő ének-zenetanárképzés szakmai bázisán jött létre. A képzés tanszéki keretek között működik a Bölcsészettudományi Karon. A szakon képzettek, a KKK-nak megfelelően sokoldalú szakmai ismeretek, képességek megszerzésével a kulturális életben helyezkedhetnek el, illetve képessé válnak az <i>ének-zenetanár</i> mesterképzéshez szükséges szakmai feltételek teljesítésére. Valamely hangszeren tanulmányokat folytató hallgatók esetében a tanszék segíti az ez irányú képességek további fejlesztését is. Két szakirány működik a szakon: a <i>karvezetés</i> és a <i>népzene</i> szakirány.</p> <p>2. A képzés sajátos vonásai A régi pedagógiai képzési értékek továbbélése az oktatók pedagógiai-szakmai felkészültsége okán megjelenik az alapképzés új szervezeti keretei között is. A <i>népzene</i> szakirány a tanszék országos értelemben is kiemelkedő sajátossága mind a jelen lévő szakmai háttér és gyakorlat, mind a látogatás folyamán is megtapasztalható oktatási eredményesség alapján. E szakirány hallgatói gyakran kerülnek pódiumra. Az ország más városaiban található, azonos képzést folytató tanszékei közül a nyíregyházi tanszék különösen jó, frissen felújított épület-környezetben végezheti munkáját.</p> <p>3. Erősségek Az előzőekben említett népzenei profil a korábbi, hagyományos képzésben 1991 óta ad ki népzene tanári diplomát. A Karvezetés szakirányon és a <i>népzene</i> szakirányon oktató tanárok nagy százalékban maguk is végeznek előadói tevékenységet, így a gyakorlati zenei képzésben sok tapasztalatot tudnak átadni hallgatóiknak. A látogatás tapasztalata szerint is jó oktatási minőségekkel rendelkezik az oktatói kar, valamint további erősség, hogy a kórusok munkája jó színvonalon ad lehetőséget a közös zenei élményszerzésre, képességfejlesztésre. A személyi háttér szakmai erősségét jelzi az önértékelésben is tételesen felsorolt művészeti díjak, kitüntetések sora. A megjelent CD lemezek igazolják a fenti megállapítást. A hallgatókkal való kapcsolat igen szoros és kölcsönös bizalomra épül, az egyéni problémák kezelésére és a képességek testre szabott fejlesztésére jó személyi feltételek regisztrálhatók. A nyíregyházi, intézményen kívüli kórusélet együttese és szakemberei fontos szakmai bázisként segítik a képzést. A látogatott órák tapasztalata alátámasztja azt a megállapítást, hogy az oktatók jó hangulatban dolgoznak, együttműködésük a képességek szintre hozatalában és általános fejlesztésében láthatóan mindennapi gyakorlat. Az egyéni órák szakszerűsége és színvonala megnyugtató képet mutatott mindannak ellenére, hogy az e tárgyakat tanító tanárok némelyike ugyan felsőoktatási besorolással rendelkezik, de nem rendelkezik egyetemi végzettséggel.</p> <p>4. Problémák Az önértékelés megfogalmazása szerint a gyengeségek között első helyen a korlátozott tanszéki informatikai infrastruktúra és a nem kielégítő könyv-, kottaszerzés áll. A látogatás tapasztalatai szerint e tanszékeken is látható problémát jelent a beérkező, új hallgatók képességszintjének kiegyenlítése, amely a hároméves képzési időnek komoly hányadát veszi igénybe. További problémát jelent, hogy a mesterképzés akkreditációja csak az ének-zenetanári mes-</p>	

terszakra korlátozódott, a népzenei alapszakos szakirány mester szintű folytatása jelenleg nem lehetséges a főiskolán. Ez azt a veszélyt hordja magában, hogy a jövőben csökken az e szakirányt választók száma, s így a hallgatói beiskolázási létszám is.

Az oktatók tudományos kutatásának szerény dokumentációja van. Részterületeken tapasztalható kutatási tevékenység (*oktatási anyagok korszerűsítése, jegyzetkészítés stb.*). A megismert oktatók kvalitása lehetővé tenné a jelenleginél sokkal aktívabb szakmai-, metodikai-, didaktikai kutatásokat, hiszen az átalakuló képzés jó alkalmat ad arra, hogy a tananyag korszerűsítés folyamatában a kutatási eredmények részévé válhassanak az új tantervnek.

Az önértékelésben a mesterszakkal együttes kredit-szemponitú megfeleltetés táblázatában megjelent egy olyan főiskolai tanár neve is, (Gábos Judit főiskolai tanár), aki jelenlegi ismereteink és az érintett nyilatkozata alapján is más főiskola minősített vezető oktatója, így itt akkreditációs szempontból nem vehető figyelembe. A nyilvánvaló hiba rendezésére sor került, a nevezett oktató nem áll nyíregyházi alkalmazásban.

5. Általános megjegyzések

A hallgatókkal folytatott konzultációk azt mutatták, hogy véleményük a képzésről és az iskoláról igen kedvező, tanáraikat rátermettnek, jó pedagógusoknak tartják. A többfelé folytatható tanulmányokra felkészülve más helyszínekhez hasonlóan a hallgatók itt is próbálkoznak más szakok kreditjeiből olyan mennyiséget összegyűjteni, amelyek más irányokra is lehetőséget adnak, de az órarendi egyeztetés a főiskolán nagyon nehezen megoldható. A minőségbiztosítási tevékenység kari szinten működik. Az oktatók belső minősítéséhez szükséges ismeretek egybevetettségének megteremtése nem bizonyul könnyű feladatnak, de e kérdésben rugalmasság volt tapasztalható.

1. Önértékelés (összeállítás, hallgatói visszacsatolás tükröződik-e, belső minőségbiztosítási rendszer működik-e intézményi, tanszéki, szak szinten?):

Az Önértékelés átfogó értelemben lehetővé teszi a tájékozódást a képzésről, azonban néhány területen kissé lehetett volna részletezőbb, kidolgozottabb (pl. SWOT analízis). Mindemellett a benne foglalt tartalom a valóságot tükrözi. A hallgatói visszacsatolás talán éppen a szerkezet miatt közvetlenül nem tükröződik. A minőségbiztosítás belső rendszere kari szinten működik. Valós problémaként tapasztalható a tanári minősítési kritériumrendszer kérdőíves megjelenésének érzékeny problematikája, amely itt is tanári aggodalmakhoz vezet a nehéz összehasonlíthatóság miatt. A felelős oktató(k) egybehangzó szándéka e kérdőív további finomítása, az objektív összehasonlíthatóság feltételeinek megteremtése.

2. A képzési és kimeneti követelményeknek való megfelelés:

A képzés minden tekintetben megfelel a követelményeknek, valamint a szakindítási dokumentációban leírtaknak.

3. A MAB akkreditációs követelményeinek való megfelelés:

Az oktatói kar, a szak- és szakirány felelősök személye egyaránt teljesítik a MAB akkreditációs követelményeit. A tantárgyfelelősök esetében egy fő (Szabó Dénes) más felsőoktatási intézményben is közalkalmazott, tantárgyfelelőssége rendezendő. (*Intézményi megjegyzés: A tantárgyfelelős neve a 2009. évi korrekciók során törlésre került az alapszak vonatkozó dokumentumaiból.*)

4. A követelmények előírásainak a helyzetet és a lehetőségeket figyelembe vevő interpretálása, a „jó gyakorlat” megjelenése a szakon:

A szak az előírásokat és követelményeket a körülményeknek és adottságainak megfelelően adoptálja.

5. Oktatói állomány összetétele (kor, státusz, szakterület, szakmai elismertség, publikációs „termékenység” szerint):

Az oktatók – 70%-ban teljes munkaidőben foglalkoztatottak, helyben élők - rátermettek, tapasztaltak, legnagyobb hányaduk (12 fő) a középgenerációhoz tartozik (docensek és adjunktusok). A 19 főből mindössze 2 fő tartozik a fiatal generációhoz és 5 fő az idősebb korosztályhoz. Publikációs termékenység szempontjából – amennyiben a tanárok művészeti előadói tevékenysége publikációnak minősíthető -, a tanári kar aktivitása kielégítő. Aggodalomra adhat okot, hogy jelenleg nincs a szakon főiskolai tanári, vagy egyetemi tanári besorolású oktató. Fontos lenne legalább középtávrá kidolgozott humánpolitikai koncepció elkészítése (különös tekintettel a szorgalmazott *népzene*tanári mesterképzés indításának szándékára is). A fiatal kollégák doktori fokozatszerzése mindenképpen ajánlott.

6. A képzési (oktatási-tanulási) folyamat értékelése, szakirányok kínálata:

A képzési folyamat jól felépített, érvényesül az egymásra épülés az egyes képzési elemek között. Az oktatást érintő szabályozások részben követik az általános, intézményi szabályozást, de tartalmaznak szakma-specifikus elemeket is. A karvezetés és a népzene szakirány akkreditációs szinten adott, a hagyományos képzésben igen sikeres, de működése az új keretek között érdemben még nem értékelhető, tekintettel arra, hogy 2008. szeptemberében indult a képzés.

7. Eredmények (kompetencia, ismeretek, képességek, attitűdök, értékvilág), kimenet, követés (ha ismert):

A szakon képzettek, a KKK-nak megfelelően sokoldalú szakmai ismeretek, képességek megszerzésével a kulturális életben helyezkedhetnek el, illetve képessé válnak az *éneket*zenetanár mesterképzéshez szükséges szakmai feltételek teljesítésére. Valamely hangszeren tanulmányokat folytató hallgatók esetében a tanszék segíti az ez irányú képességek további fejlesztését is

8. A szak specifikus képzési céljai (ha vannak):

A korábbiakban említettük a szak népzenei szakirányának erősségét és a profil fenntartásának szándékát. A vonzerőt jelentő népzenei alapszakos szakirányra épülő mesterképzés akkreditációja fontos stratégiai kérdés és feladat. Ennek az oktatói akkreditációs háttérét kell sürgősen megoldani.

9. Hallgatói szolgáltatások, elhelyezkedés, a szak regionális szerepe (képzés fizikai körülményei):

A szak elhelyezése megfelel a minimum követelményeknek, a képzés igényességéhez méltó környezetben működik. A tantermek közötti hangszigetelés hiánya miatt áthallás tapasztalható, ennek majdani megszüntetése fontos lenne. Bár bővítésre szorul, de saját szakkönyvtár működik a tanszéken. A Nyíregyházi Főiskola általános hallgatói szolgáltatásai a hallgatók számára jól elérhetőek. Az informatikai infrastruktúra szerény jelenlétét részben ellensúlyozza az az imponálóan nagyszámú számítógépes hozzáférési lehetőség, amely a főiskola könyvtárában rendelkezésre áll. (Mindez a tantermek technikai felszereltségét nem pótolhatja.)

A szak regionális szerepe hangsúlyos, a képzés iránti igény folyamatosan érzékelhető az országosan tapasztalható felvételi jelentkezési trendek negatív változásai mellett is.

10. Felhasználói szempontok (SWOT-analízis, MPT hallgatói kérdőívek feldolgozott adatai):

Az Önértékelésben ismertetett SWOT analízis kissé szűkszavú, újragondolása és stratégiai rendszerben történő elhelyezése éppen a jövő tervezhetősége érdekében szükséges.

A hallgatókkal folytatott konzultáció formájában juthattunk hozzá a már korábban említett véleményekhez. Itt is általános tapasztalatként szűrhető le, hogy az új helyzetben (mind a képzési szerkezet, mind a társadalmi környezet változásai miatt) nem használhatók a régi beidegzések és elemi fontosságú az életstratégia előtérbe kerülése, amelyben az oktatók nagy segítséget nyújthatnak.

11. Összehasonlító és összegző megállapítások:

Az országosan ismert és elismert hagyományoknak megfelelően a főiskolán olyan szakmai műhelyt láthattunk, amely főként oktatási erejével tűnik ki. Nyugodt, szakszerű és összehangolt munkát tapasztalhattunk. Esztétikus, megfelelő környezetben mindannak lehetőségét teljesíteni láttuk, amelyek szükségesek a szervezett szakmai-pedagógiai tevékenységhez és a jövő ének-zenetanárainak képzéséhez.

Eszterházy Károly Főiskola BTK Ének-zene tanszék	Akkreditációs minősítés
<p>Ének-zene alapszak (<i>karvezetés és egyház-zene</i> szakirányok) kkk: 2006/7/IX/1/57. sz. MAB határozat szakindítás: 2006/7/IX/1/25. sz. MAB határozat</p>	<p style="text-align: center;">A 2009/6/XII/6. sz. MAB határozat <i>Akkreditáció hatálya: 2017.</i></p>
<p>Képzési szint: alapképzés (BA végzettségi szint)</p>	
<p>1. Szöveges értékelés Az alapképzési szak hosszú ideje működő ének-zenetanárképzés szakmai bázisán jött létre. A képzés tanszéki keretek között működik a Bölcsészettudományi Karon. A szakon képzettek, a KKK-nak megfelelően sokoldalú szakmai ismeretek, képességek megszerzésével a kulturális életben helyezkedhetnek el, illetve képessé válnak az <i>ének-zenetanár</i> mesterképzéshez szükséges szakmai feltételek teljesítésére. Valamely hangszeren tanulmányokat folytató hallgatók esetében a tanszék segíti az ez irányú képességek további fejlesztését is. A szakon a <i>karvezetés-, egyházzene-, zenei könyvtáros- és zenei informatikus</i> szakirány kapott akkreditációs támogatást, indítási engedélyt. E szakirányok mindegyikére csak három félév eredményes teljesítése után léphetnek be a hallgatók, ezért egyik szakirány gyakorlati működését sem lehetett vizsgálni. (A három féléves, előzetes teljesítési limit egyedülálló, ugyanis a társintézmények mindegyikében két eredményes félév után kezdhetők meg a tanulmányok az egyes szakirányokon.) A prognózis szerint 2009. januárjában a karvezetés és a zenei informatika szakirány indításának van realitása.</p> <p>2. A képzés sajátos vonásai Az egrí ének-zenetanár képzésnek erős a régiós hatása. A karvezetés szakirányban fejeződik ki leginkább a szakmai értékek és hagyományok továbbélése. Indokoltnak látszik az egyházzenei szakirány is, amely a város egyházi szellemisége és potenciálja miatt lehet létjogosult, de a gyakorlatban még nem működik a képzés. Összehasonlításban a társintézmények azonos szakjaival, talán az egyik legerősebb helyszín abban a tekintetben, hogy az oktatók előadói aktivitása, és az arra képes hallgatók koncertezése hangsúlyos tevékenység.</p> <p>3. Erősségek Az oktatói előadóművészi gyakorlat mellett a képzés erőssége egyfajta nyitottság a külső értékek befogadására (vendégművészek, -oktatók), a korszerű módszerek gyakorlati alkalmazására. Tapasztalható és kézzel fogható a hallgatók jó kapcsolata az oktatókkal mind szakmai, mind általános emberi értelemben. A kompetencia alapú oktatás gyakorlata mögött évről-évre növekvő felvételi létszám húzódik meg, ami viszont a képzés relatíve kedvező társadalmi vonzerejét bizonyítja. Érdekes helyi sajátosság, hogy több oktató is a saját gyakorlatából ismeri az alapfokú és esetenként a középfokú ének-zene és hangszeres oktatás sajátosságait, így az egész képzési stratégia épít ezekre az információkra. A humán oldalon mutatkozó erősség az oktatói kar fiatal tanárainak doktori fokozatszerzési tevékenysége, amely többnyire PhD minősítés megszerzését teszi lehetővé (a DLA minősítés arányának növelése is fontos lenne). A korábban nem kari tagozódású főiskola belső viszonyaiban az Ének-zene tanszék közvetlen és élő kapcsolatokat ápol mind a BTK dékánjával, de ezzel szinte azonos szinten a főiskola rektorával is. A maga nemében ez a képzés számára előnyös viszonyrendszer. A főiskola többéves zongora beszerzési projektje kiemelkedő és igen fontos, nagy erőfeszítés az infrastruktúra fejlesztésében. A látogatás során igen meggyőző pozitív szakmai élményeket kaphattunk a kórusmunka színvonaláról, az ott zajló képességfejlesztés egyéni kamatoztatásáról, a művészeti értékek megéléséről. E kórustevékenység időről-időre versenyeken mérettetik meg és eredményeket tud felmutatni.</p>	

A főiskolán működő Líceum Televízió speciális és egyedülálló zenei kommunikációs gyakorlatszerzésre ad lehetőséget a hallgatóknak.

A főiskola Kápolnája, amelyet a közelmúltban újítottak fel, kivételesen patinás és kedvező környezet a *művészeti szakvizsgát* tevők számára, valamint ideális koncert színhely. A Tanszéken található zeneterem szintén jó környezet mind a kóruspróbák, hangszeres csoportok próbái és a kisebb koncertek lebonyolítására.

A Hell Miksa Hallgatói Információs Központ fontos zenei informatikai gyakorlóléhely és a vonatkozó szakirány számára kiváló környezet. A Tanszéken a mindennapi könyvtári anyagok elérhetők, de ennél gazdagabb a főiskola könyvtára, amely további lehetőségeket ad a hallgatóknak, oktatóknak.

A hallgatók egyedülálló lehetőségként tanulmányaik megkezdésekor notebook-ot kapnak használatra, amelyet tanulmányaik végeztével meg is vásárolhatnak.

4. Problémák

A tanszék általános problémái a többi intézményhez hasonlóan részben a társadalmi változásokból, részben a közoktatásban az ének tanítás visszaszorulásából erednek. Ugyanakkor helyi probléma az infrastruktúra szűk tantermi kapacitása, amely szinte minden terem egész napos órarendi terhelését jelenti. Emiatt a hallgatók gyakorlási lehetőségei, így a hangszerekhez való hozzáférés is veszélyesen szűkösek, éppen a képességfejlesztés fő bázisát teszik nagyon korlátozottá. A szakirányok indítása miatt a fokozódó óraterhelés tovább rontja majd a hallgatói gyakorlási esélyeket.

Említésre méltó probléma az is, hogy az oktatók kutatási tevékenységéről – miközben egyes személyek kutatási hajlandósága és gyakorlata ismert – nem látható semmilyen publikáció, úgy tűnik, mintha nem is történe kutatás. E mögött első sorban menedzselési hiba tapasztalható és annak a téves képzetnek általános elterjedtsége, hogy a kutatás az valamilyen rendkívüli tudományos kötelezettség, és a művész az nem tudós... A bolognai átállás korszaka, a doktori képzésben résztvevők tudományos kutatási tevékenysége jó alkalmat - és tartalmat - adhat a kutatásokra történeti, metodikai, didaktikai kérdésekben, amelyek visszacsatolhatók az oktatásba.

5. Általános megjegyzések

A Látogató Bizottság jelenléte alatt meggyőződhattünk arról, hogy a főiskola igen rugalmasan képes reagálni a felvetett problémákra. Így a Tanszék a Kar dékánjától lehetőséget kapott belső szakmai publikációk kiadására, megjelentetésére és arról is meggyőződhattünk, hogy konkrét szándék mutatkozott a hallgatói gyakorlóléhelyek, termek számának növelésére a főiskola másik campusán. E két mozzanat több, mint gesztus, mert valóban arról tanúskodott, hogy a főiskola vezetői nagy értéknek tekintik azt az alapképzést, amelynek folytatásaként már létezik az *ének-zenetanár* mesterképzés is. A látogatás összbenyomása arról tanúskodott, hogy a Tanszék vezetése és az oktatók egyaránt jól együttműködő közösséget alkotnak, sok erőfeszítés árán, de jól képviselik a szakterület érdekeit a főiskolai testületekben.

1. Önértékelés (összeállítás, hallgatói visszacsatolás tükröződik-e, belső minőségbiztosítási rendszer működik-e intézményi, tanszéki, szak szinten?):

Az önértékelés összeállítása gondosságra vall, informatív és valós folyamatokat, tényeket tartalmaz. A hallgatói visszacsatolásról szerzett ismereteink szerint a tanulási folyamat szabályozottsága kielégítő, de az új lehetőségekkel az alapképzés hallgatói nincsenek teljesen tisztában. Ez az egész országban jellemző, miközben a vonatkozó szabályok és lehetőségek hivatalos formában is ismertek a hallgatók előtt. Itt is igaz, hogy a hallgatók szinte az oktatókkal együtt tanulják azokat a módszereket, kombinációkat, amelyeket az új képzési rendszer lehetővé tesz. Ehhez hozzájárul a minőségbiztosítás kari szintű működése, amely bizonyos vonatkozásokban tanszéki szintig is lemegegy, hiszen a művészetközvetítésben oktató tanárok belső minősítési

kritériumrendszere jelentősen eltér a többi képzési területtől. E kritériumrendszer érzékeny kezeléséről és a kérdőív további finomításáról megegyezett az LB és az ezzel megbízott vezetők, munkatársak véleménye.)

2. A képzési és kimeneti követelményeknek való megfelelés:

A KKK-nak, valamint a szakindítási dokumentációnak a képzés minden vonatkozásban megfelelő.

3. A MAB akkreditációs követelményeinek való megfelelés:

A képzés a MAB követelményeinek megfelel mind a szakfelelős, mind a szakirány felelősök, mind a tantárgyfelelősök vonatkozásában. A minősítettek száma az oktatói létszámhoz képest relatíve alacsony.

4. A követelmények előírásainak a helyzetet és a lehetőségeket figyelembe vevő interpretálása, a „jó gyakorlat” megjelenése a szakon:

A követelmények interpretálása világos és ismert minden oktató és hallgató előtt. A napi munkafolyamatot ennek alapján a módszeresség, tervszerűség jellemzi. A Tanszék szelleme, a művészi sajátosságok mindennapi gyakorlati alkalmazása jó gyakorlatként értékelhető.

5. Oktatói állomány összetétele (kor, státusz, szakterület, szakmai elismertség, publikációs „termékenység” szerint):

Az oktatói kar 19 oktatóból áll. Közülük 2 főiskolai tanár, 6 főiskolai docens, 6 adjunktus, 2 tanársegéd, 3 fő egyéb beosztású és besorolású. Ez arányos összetételt mutat. A 19 oktatóból 3 fő rendelkezik fokozattal (DLA és PhD), ami szerény arány, de pozitív folyamatot jelez az, hogy 5 oktató végzi jelenleg doktori tanulmányait. Eredményes tanulmányaik befejezése után 30% fölé nő a minősítettek aránya. Az oktatói korfában kicsi a korosabb oktatói arány, azonos a középkorú és a fiatal korosztályhoz tartozók aránya, ami hosszú távon is biztató humánpolitikai viszonyokat eredményez. A publikációk szerény számát ellensúlyozza az önértékelésben is részletezett hazai és külföldi előadóművészi tevékenység, ami a zeneművész „publikációját” jelenti. Ez az aktivitás jó arányt mutat.

6. A képzési (oktatási-tanulási) folyamat értékelése, szakirányok kínálata:

A gyakorlati képzés sajátosságainak megfelelő a folyamatos értékelés gyakorlata, de minden, a felsőoktatásban szokásos értékelési forma is jelen van a képzésben. A szakirányok érdemi működése egy későbbi időpontban lesz mérhető a korábbiakban részletezett időütemezés miatt. Az Önértékelésben ismertetett információk alapján nem látunk okot aggodalomra. A négy szakirány közül a karvezetés- és a zenei informatika feltételei a legkedvezőbbek jelenleg, és ezekre van jelentkezési igény is.

7. Eredmények (kompetencia, ismeretek, képességek, attitűdök, értékvilág), kimenet, követés (ha ismert):

A kompetenciák, ismeretek, képességek, attitűdök és az értékvilág kialakításának folyamata főként célkitűzésekben és gyakorlati kezdeményezésekben látható, tekintve az alapképzés mindössze másfél éves gyakorlatát. A művészetközvetítés terén az Önértékelésben is részletezett kompetenciákkal egyet lehet érteni, a megvalósítás számos mozzanata a látogatott órákon észlelhető volt. A hagyományos tantervű képzésben végzettek pályakövetése a személyes ismeretség alapján működik. Eszerint az Egerben végzetteket a munkaerő piac szívesen fogadja.

8. A szak specifikus képzési céljai (ha vannak):

A társintézményekben is hasonló tantervvel zajló képzéstől jelentős eltérések nincsenek, de az egyik szakirány, a zenei informatikai képzés talán Egerben kiemelkedően megalapozott specifikum.

9. Hallgatói szolgáltatások, elhelyezkedés, a szak regionális szerepe (képzés fizikai körülményei):

A képzés környezeti elemei, infrastruktúrája a fentiekben már részletezett okok miatt több tekintetben is igen kedvezőnek mondható (koncerttermi kapacitás, zongora beszerzési program, stb.), ugyanakkor a gyakorlólhelyiségek hiánya sürgősen orvosolandó, mert a képzés minőségét érinti hátrányosan. Kedvező az informatikai infrastruktúra, amely minden hallgató számára elérhető, de a tantermekben is jó lenne bővíteni a korszerűbb oktatáshoz szükséges informatikai eszközök számát.

A hallgatói szolgáltatások a főiskola egészén jól elérhetőek. A szak regionális szerepe hagyományos, hiszen egykor ezért is jött létre a tanárképzés ebben a régióban. Az elhelyezkedési arány kedvező.

10. Felhasználói szempontok (SWOT-analízis, MPT hallgatói kérdőívek feldolgozott adatai):

A SWOT analízis tárgyilagos és tényszerű megállapításokat tartalmaz. Miközben az erősségek hangsúlyozásával bemutatja az értékeket, ugyanilyen alaposan részletezi a gyengeségeket is, amelyeknek csak egy része helyi eredetű. A minőségbiztosításban résztvevő hallgatók aránya az országos aránnyal egyező (kb. 30%), ebben, mint mindenhol, további erőfeszítések szükségesek.

11. Összehasonlító és összegző megállapítások:

Összegzésként rögzíteni kívánjuk azt, hogy Egerben olyan szakmai műhelyt találtunk, amely az oktatásban nagy rutinnal rendelkezik, fogékony a progresszióra, nyitott és hallgatóbarát gyakorlatot folytat. Kapcsolatrendszerével a hazai és a külföldi szakmai körökben igyekszik erősödni. A vezetés és az oktatói kar felismerte azt, hogy a minősített oktatói hányad növelése létkérdés. A látogatás során a kutatási potenciál gyengeségének megváltoztatására is hajlandóság és konkrét intézményvezetési támogatás mutatkozott. Mindehhez a város történelmi múltja és szellemisége jó környezetet teremt.

Javaslat
a tapasztalt gyengeségek megszüntetésére, a színvonal javítására
az ének-zene alapképzésekben

A Látogató Bizottság által tapasztalt nehézségek, problémák alapján azokban az intézményekben, ahol ez szükséges, intézkedési terv elkészítését javasoljuk.

ELTE BTK Zenei Tanszék

A kiválóan működő képzési helyszínen olyan problémát nem tapasztaltunk, amelyet intézkedési terv szinten rendezni kellene. Ugyanakkor az alábbi ajánlással szeretnénk segíteni a képzés körülményeinek, helyzetének javítását, stabilizálását.

- a) A BTK tudományos környezetében – éppen egyedülálló profilja és kivételes szakmai értékei miatt – nagyon hasznos lenne a képzés számára intézeti kereteket teremteni. Az ezzel járó jogosítványok jótékonyan erősítenék a jelenlegi tanszék szakmai munkáját.
- b) A szép és felújított környezet esztétikailag megfelelő környezetet biztosít, ugyanakkor az áthallások problémájával még ebben a környezetben is találkozni lehetett.

Amikor ajánlásokat fogalmazunk meg a Tanszék és a BTK felé, akkor kérjük azt, hogy valamilyen módon dolgozzanak ki tervet (akár ütemtervet) az intézeti jogállás elérése érdekében, valamint a hangszigetelés megoldására.

NYME SEK Művészeti, Nevelés- és Sporttudományi Kar - SZOMBATHELY
Művészeti Intézet Zenei Tanszék

A javasolt intézkedési tervnek az alábbiakra kell kitérnie:

- a) A Zenei Tanszék a kari vezetéssel egyeztetve készítsen középtávú humánpolitikai koncepciót arra, hogy a képzés akkreditációs biztonsága folyamatosan biztosítható legyen. A koncepció térjen ki arra, hogy
 - miként tudja biztosítani a Tanszék a minősített oktatói háttérrel (tekintettel a 2010-től minősítésként nem akceptált Liszt-díjakra)
 - mely szempontok szerint alkalmaz új oktatókat, hogyan biztosítja ennek finanszírozását
- b) A tanári mesterképzés akkreditációs feltételeinek megteremtésére szintén ki kell térni, hiszen annak elmaradása veszélyezteti a BA képzés jövőjét is.
- c) Szükségesnek ítéljük a zenei élményalapú képzés napi gyakorlatának erősítését is, amely egyben tananyag-korszerűsítési tevékenységgel és metodikai ismeretnöveléssel is együtt jár.
- d) Javasoljuk a minőségbiztosítási rendszer zenei területen alkalmazható paramétereinek kidolgozását (pl. az oktatókat értékelő kérdőív összeállítás) és a rendszer továbbfejlesztését.
- e) A megismert szakmai értékek, eredmények arra utalnak, hogy a kutatásra rendelkezésre álló potenciál jelen van a képzésben. Ezek további dokumentációját biztosítani kell.
- f) Az intézkedési tervnek mindenképpen ki kell terjednie arra a momentumra, hogy a termék közötti áthallás rendkívüli módon zavarja a hatékony szakmai munkát. Ennek megoldása sürgős feladat. Kérjük tehát annak a tervnek az ismertetését is, amely e probléma megszüntetését tartalmazza.

SzTE JGyPK Művészeti Intézet - SZEGED
Ének-zene tanszék

A kiválóságot javasoló értékelés és az igen pozitív tapasztalatok ellenére fontos lenne, hogy a Tanszék eltervezze és ismertesse az alábbiakat:

- módosítás a tantervben a vezényleti gyakorlat és a kórusgyakorlat tantárgyak programjának és órai gyakorlatának konkrét elkülönítésére,

- a hallgatók számára gyakorlási lehetőségek nagyobb óraszámú biztosítása a tanterekben, vagy további helyiségekben, (ha ez lehetséges)
- a tanterem közötti áthallás megszüntetésének módozatai,
- a jelenleginél kedvezőbb könyvtári hozzáférés megoldása a Tanszék számára.

Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar

Zeneművészeti Intézet

- a) A képzés egyik legnagyobb problémája az infrastrukturális háttér jelenlegi állapota és az államilag finanszírozott felvételi létszámkeret kis volumene.
- b) Az intézményt mindenképpen arra kívánjuk kérni és biztatni, hogy a tervezett, és az LB számára is bemutatott új épületkomplexum mihamarabb készüljön el, hiszen a jelenlegi környezet több tekintetben is amortizált és célszerűtlen.
- c) Az oktatási rektorhelyetttel folytatott megbeszéléssel összhangban szorgalmazzuk az intézményi erőfeszítéseket is arra, hogy a beiskolázási létszámkeret növelésével tegyék lehetővé a nagyobb hallgatói létszámot, hiszen a jelen lévő szakmai bázis magas minőségű képzésre képes.
- d) Nyilvánvaló félreértés következtében az Önértékelés függelékeként beadott kiválósági kritériumokat nem mutatta be az intézet, miközben számos ponton megállapítható a kiválósági hely cím odaítélésének lehetősége.

Nyíregyházi Főiskola BTK

Zenei Tanszék

A Tanszéktől, egyeztetve a kari vezetéssel, rövid intézkedési terv elkészítését kérjük. Ez mindenképpen tartalmazza a következőket:

- a) középtávú humánpolitikai koncepció, amely kiterjed a minősített oktatói arány folyamatos fenntartására, növelésére,
- b) annak lehetőségnek a megteremtése, hogy a közismerten jó minőségű népzenei képzés a mesterképzés akkreditálásával egészülhessen ki. Erre nagy szükség van az értékmegőrzés és az alapszakot végzett hallgatói marketing szempontjából is. Olyan specialitásról van szó, amely ennek a képzésnek fontos jellegzetessége.
- c) a tudományos kutatómunka fejlesztésére, a publikációs lehetőségek feltárására is, a dokumentálás lehetőségeinek gazdagítására tett lépések, tervek. Miként épül be a kutatások eredménye az oktatás tantervébe, napi gyakorlatába?
- d) A művészetközvetítő képzésben résztvevő oktatók belső értékelésének szempontrendszerének további finomítása azért, hogy abból valós értékek és adatok legyenek allokálhatóak. (Objektív és összemérhető előírásokat kell szerepeltetni benne.)

Eszterházy Károly Főiskola BTK - EGER

Ének-zene Tanszék

Intézkedési terv elkészítését javasoljuk a kutatási tevékenység publikációs gondjainak gyors rendezése ügyében. A tervezetben szerepeljen az intézmény vezetésének segítségnyújtása a Tanszéken létrehozandó kutatási bázis kérdésében.

- a) Készüljön középtávú humánpolitikai koncepció (különös tekintettel az oktatói kar minősítési arányainak növelésére), valamint a minőségbiztosításban készüljön el a művészetközvetítő képzésben résztvevő oktatói kar belső értékelési kérdőívének jól használható és objektív kritériumrendszere.
- b) Gyors változás szükséges a tantermi kapacitás növelésére, a hallgatói felkészülést lehetővé tevő gyakorlási lehetőségek kibővítésére. Ez a szakmai munka minőségének fontos feltétele.